

Официален вестник на Европейския съюз

С 304



Издание
на български език

Информация и известия

Година 64
29 юли 2021 г.

Съдържание

I Резолюции, препоръки и становища

ПРЕПОРЪКИ

Съвет

2021/С 304/01	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Белгия	1
2021/С 304/02	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година съдържаща становище на Съвета относно конвергентната програма за 2021 г. на България	6
2021/С 304/03	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Чехия за 2021 г.	10
2021/С 304/04	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Дания	14
2021/С 304/05	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на за 2021 г. на Германия	18
2021/С 304/06	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Естония	23
2021/С 304/07	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Ирландия	28
2021/С 304/08	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Гърция	33
2021/С 304/09	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Испания	38

BG

2021/C 304/10	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Франция	43
2021/C 304/11	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Хърватия	48
2021/C 304/12	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Италия	53
2021/C 304/13	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Кипър	58
2021/C 304/14	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Латвия	63
2021/C 304/15	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Литва	68
2021/C 304/16	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Люксембург	73
2021/C 304/17	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Унгария	78
2021/C 304/18	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Малта	83
2021/C 304/19	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Нидерландия	88
2021/C 304/20	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Австрия	93
2021/C 304/21	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Полша	98
2021/C 304/22	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Португалия	102
2021/C 304/23	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Румъния	107
2021/C 304/24	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния	111
2021/C 304/25	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Словения	116
2021/C 304/26	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Словакия	121
2021/C 304/27	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Финландия	126
2021/C 304/28	Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 година, съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Швеция	131

I

(Резолюции, препоръки и становища)

ПРЕПОРЪКИ

СЪВЕТ

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 18 юни 2021 година

съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Белгия

(2021/C 304/01)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ („препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръчва на Белгия да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Белгия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да се провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.
- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Белгия като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчетат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Белгия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Белгия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (8) На 30 април 2021 г. Белгия представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Белгия беше 9,4 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 114,1 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на -7,5 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 4,5 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Белгия предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 11,8 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на равнище под ½ % от БВП.
- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Белгия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а нейният консолидиран държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не намалю със задоволителни темпове. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита и критерият за дълга не са изпълнени.
- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е реалистичен за 2021 г. и 2022 г. В програмата за стабилност за 2021 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 4,1 % и 3,5 % съответно през 2021 г. и 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда малко по-висок реален растеж през 2021 г. и 2022 г. — съответно 4,5 % и 3,7 %, обусловен от по-големите инвестиции.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира намаляване на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 9,4 % от БВП през 2020 г. на 7,7 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 116,3 % от БВП през 2021 г. спрямо 114,1 % през 2020 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на -6,1 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 2,7 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Белгия прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да преопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Белгия през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки.
- (14) Програмата за стабилност за 2021 г. все още не включва получаването на безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост. Междувременно в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,2 % от БВП през 2021 г. и 0,3 % от БВП през 2022 г., като се следва същата хипотеза, използвана от Белгийското федерално бюро за планиране в неговата макроикономическа оценка на Механизма за възстановяване и устойчивост.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалют. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.

(5) По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната икономическа ситуация и нормалната ситуация в областта на общественото здраве. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Белгия да намалее на 4,5 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на повечето временни мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г., както и поради по-високи държавни приходи в резултат на подобряващата се макроикономическа ситуация. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да се стабилизира на равнище от 116 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспомнатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на - 0,4 % от БВП ⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,1 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП ⁽⁷⁾. Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат експанзионистичен принос от 0,4 процентен пункт от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 4 % от БВП през 2023 г. на 3,7 % от БВП през 2024 г. Не се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да се върне към стойности под 3 % от БВП през периода на програмата за стабилност за 2021 г. Програмата за стабилност за 2021 г. не включва информацията, необходима за оценка на общата фискална позиция през 2023 г. и 2024 г. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 2¼ % ⁽⁸⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Белгия.
- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне от 116,7 % от БВП през 2023 г. на 117,4 % от БВП през 2024 г., изцяло вследствие на корекции наличности-потоци. С оглед на високото съотношение на дълга към БВП, което се прогнозира да намалее едва постепенно с течение на времето, съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Белгия е изправена пред високи рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁸⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Белгия във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА БЕЛГИЯ:

1. През 2022 г. да използва Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно провежда разумна фискална политика. Да запази инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобшаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително по целесъобразност чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета

Председател

J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно конвергентната програма за 2021 г. на България**

(2021/С 304/02)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на България да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на България, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на България за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно конвергентната програма на България за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 8).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (4) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчетат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (5) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (6) На 5 май 2021 г. България представи своята конвергентна програма за 2021 г. — след крайния срок, установен в член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (7) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на България беше 3,4 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 25 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на -5,5 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,2 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори.
- (8) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на България, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита е изпълнен.
- (9) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е предпазлив за 2021 и 2022 г., тъй като в него не се взема предвид финансирането по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост. Следователно представеният базов сценарий не е пряко сравним с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Освен това в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се очаква по-голям растеж на износа на базата на по-благоприятни допускания по отношение на външното търсене.
- (10) В своята конвергентна програма за 2021 г. правителството планира увеличение на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 3,4 % от БВП през 2020 г. на 5,6 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 27,4 % от БВП през 2021 г. Според конвергентната програма за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлиза на -7,8 % от БВП. Причините за прогнозираното увеличение на номиналния и първичния дефицит по консолидирания държавен бюджет и следователно на дълга не са обяснени подробно в конвергентната програма за 2021 г. и то се наблюдава въпреки изтичането на някои от дискреционните бюджетни мерки. Тези прогнози са по-високи от стойностите в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се очаква дефицитът да намалее на 3,2 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП да намалее на 24,5 % от БВП през 2021 г. Основната причина за тази разлика е прогнозата за другите приходи, които според конвергентната програма за 2021 г. се очаква да намалят с 2,5 процентни пункта от БВП през 2021 г., значително под историческите равнища. Причините за това намаление не са обяснени в конвергентната програма за 2021 г.
- (11) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад България прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални

траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въвежат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от България през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са временни или съпътствани от компенсаторни мерки.

- (12) В конвергентната програма за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,02 % от БВП през 2020 г., 0,3 % през 2021 г., 0,8 % през 2022 г., 1,4 % през 2023 г., 1,7 % през 2024 г., 2,6 % през 2025 г. и 1,8 % през 2026 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва тези безвъзмездни средства в своите бюджетни прогнози.
- (13) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намаляват. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран ⁽³⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (14) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (15) В конвергентната програма за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на България да намалее на 2,7 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне на 28,6 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози надвишават стойностите в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на - 1,4 % от БВП ⁽⁴⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,8 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,4 процентни пункта от БВП ⁽⁵⁾. Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат експанзионистичен принос от 1 процентен пункт от БВП.
- (16) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася

⁽³⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

⁽⁴⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.

- (17) Според средносрочните бюджетни планове на конвергентната програма за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да нарасне на 3,1 % от БВП през 2023 г. В конвергентната програма за 2021 г. не е предоставена информация за 2024 г. Въз основа на конвергентната програма за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на -0,6 % от БВП през 2023 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,6 процентни пункта от БВП през 2023 г. Очаква се финансираните на национално равнище инвестиции да имат експанзионистичен принос от 0,4 процентни пункта от БВП през 2023 г. ⁽⁸⁾ Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,4 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 5 % ⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на България.
- (18) Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне на 29,3 % от БВП през 2023 г. В конвергентната програма за 2021 г. няма информация за 2024 г. Съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че България е изправена пред слаби рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (19) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (20) Съветът оцени конвергентната програма за 2021 г. и последващите действия от страна на България във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА БЪЛГАРИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да поддържа инвестициите, финансирани на национално равнище. Да ограничи растежа на текущите разходи, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Чехия за 2021 г.**

(2021/С 304/03)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Чехия да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Той препоръча също така Чехия да провежда, когато икономическите условия позволяват това, фискални политики, насочени към постигане на благоразумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Чехия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Чехия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 15).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (4) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчетат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (5) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (6) На 30 април 2021 г. Чехия представи своята програма за конвергенция за 2021 г. в съответствие с член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (7) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Чехия беше 6,2 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 38,1 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 6,4 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 4,6 % в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Чехия предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 6,2 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на приблизително равно на 1½ % от БВП.
- (8) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Чехия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен.
- (9) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е като цяло реалистичен за 2021 г. и предпазлив за 2022 г. Прогнозата на Комисията е малко по-оптимистична по отношение на растежа на реалния БВП за 2021 г. (3,4 % в сравнение с 3,1 % в програмата за конвергенция за 2021 г.) и дори още по-оптимистична за 2022 г. (4,4 % в сравнение с 3,7 % в програмата за конвергенция за 2021 г.), тъй като Комисията очаква по-висок растеж на частното потребление през 2021 г. и по-голямо бруто образуване на основен капитал през 2022 г.
- (10) В своята програма за конвергенция за 2021 г. правителството планира увеличение на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 6,2 % от БВП през 2020 г. на 8,8 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 44,8 % от БВП през 2021 г. Според програмата за конвергенция за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на - 9,0 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 6,5 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (11) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Чехия прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ

начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Чехия през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Някои от дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., не изглеждат временни, нито са съпътствани от компенсаторни мерки. Отвъд времеви хоризонт на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., през 2023 г. оставащото кумулативно въздействие на тези невременни мерки възлиза по предварителни прогнози на близо 2 % от БВП, като се състои главно от намаления на приходите от данъка върху доходите на физическите лица с въздействие от 1,9 % от БВП.

- (12) В програмата за конвергенция за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,3 % от БВП през 2021 г., 0,7 % от БВП през 2022 г. и 0,7 % от БВП през 2023 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва тези безвъзмездни средства в своите бюджетни прогнози.
- (13) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намаляват. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран ⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (14) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (15) В програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Чехия да намалее до 5,9 % от БВП през 2022 г., главно поради прекратяването на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г., и поради икономическото възстановяване. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне на 48,2 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на -0,2 % от БВП ⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,5 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,3 процентни пункта от БВП ⁽⁷⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат неутрален принос.
- (16) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.

- (17) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 5,4 % през 2023 г. на 5,2 % от БВП през 2024 г. Не се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да се върне под референтната стойност от 3 % от БВП съгласно Договора през периода на програмата. Въз основа на програмата за конвергенция за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на + 1,2 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,3 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП ⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,8 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 4¼ % ⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Чехия.
- (18) Според програмата за конвергенция за 2021 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне от 51,5 % от БВП през 2023 г. на 54,6 % от БВП през 2024 г. Съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Чехия е изправена пред средни рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (19) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намалела в достатъчна степен.
- (20) Съветът оцени програмата за конвергенция за 2021 г. и последващите действия от страна на Чехия във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ЧЕХИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да поддържа инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Дания**

(2021/C 304/04)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Дания да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Дания, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Дания за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Дания за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 22).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (4) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчетат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (5) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за деактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за деактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след деактивирането на общата клауза за дерогация.
- (6) На 29 април 2021 г. Дания представи своята програма за конвергенция за 2021 г. в съответствие с член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (7) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Дания беше 1,1 % от brutния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 42,2 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на 5,1 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 2,8 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Дания предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 28,4 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на равнище под ½ % от БВП.
- (8) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Дания, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет се планира да надхвърля през 2021 г. референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита е изпълнен.
- (9) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е предпазлив за 2021 г. и реалистичен за 2022 г. В програмата за конвергенция за 2021 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 2,1 % през 2021 г. и 3,8 % през 2022 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда растеж на реалния БВП от 2,9 % през 2021 г. и 5 % през 2022 г. Основните разлики са свързани с допусканията относно развитието на пандемията от COVID-19 и свързаните с нея ограничения през 2021 г.
- (10) В своята програма за конвергенция за 2021 г. правителството планира увеличение на дефицита по консолидирания държавен бюджет от - 1,1 % от БВП през 2020 г. на - 3,3 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да намалее до 40,7 % от БВП през 2021 г. Според програмата за конвергенция за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на - 7 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 1,2 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда по-нисък дефицит през 2021 г., което отразява по-стабилен макроикономически сценарий и по-оптимистични прогнози за приходите от данъка върху доходите от пенсии.
- (11) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Дания прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални

траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Дания през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са временни или съпътствани от компенсаторни мерки.

- (12) В програмата за конвергенция за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,2 % от БВП през 2021 г., 0,2 % през 2022 г., 0,1 % през 2023 г., 0,1 % през 2024 г. и 0,03 % през 2025 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва тези безвъзмездни средства в своите бюджетни прогнози.
- (13) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалят. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (14) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза.

Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (15) В програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Дания да намалее на 0,9 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне на 41,3 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на +1,6 % от БВП⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да остане непроменен. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат неутрален принос⁽⁷⁾. Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат рестриктивен принос от 1,0 процентни пункта от БВП.
- (16) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,6 процентни пункта от БВП.

по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.

- (17) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 0,7 % от БВП през 2023 г. до 0,6 % от БВП през 2024 г. и да постигне баланс през 2025 г. Въз основа на програмата за конвергенция за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 0,2 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,1 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат неутрален принос. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 3 ½ %⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Дания.
- (18) В програмата за конвергенция за 2021 г. се планира съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее от 41,6 % от БВП през 2023 г. на 41,3 % от БВП през 2024 г. Съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Дания е изправена пред слаби рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (19) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намалела в достатъчна степен.
- (20) Съветът оцени програмата за конвергенция за 2021 г. и последващите действия от страна на Дания във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ДАНИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази финансираните на национално равнище инвестиции.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на за 2021 г. на Германия**

(2021/C 304/05)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръчва на Германия да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Германия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Германия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Германия за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 27).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Германия като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 27 април 2021 г. Германия представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Германия беше 4,2 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 69,8 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 5,9 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на - 3½ % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Германия предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 25 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на приблизително равно на 1½ % от БВП.
- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Германия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а нейният консолидиран държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не намалая със задоволителни темпове. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен и критерият за дълга не е спазен.

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е като цяло реалистичен за 2021 г. и предпазлив за 2022 г. В програмата за стабилност за 2021 г. се предвижда растеж на реалния БВП от 3,0 % през 2021 г. и 2,6 % през 2022 г. в сравнение с прогнозите на Комисията от пролетта на 2021 г. за съответно 3,4 % и 4,1 %. Разликата произтича от очакванията на органите за по-изразено очаквано възстановяване на частното потребление, но не толкова силен растеж на износа през 2021 г. За 2022 г. прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се обуславя от забавено, но силно нарастване на потреблението. Прогнозите в програмата за стабилност за 2021 г. предполагат връщане към предкризисното равнище на производството през 2022 г., докато възстановяването на заетостта и частното потребление се очаква да отнеме малко повече време.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира увеличение на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 4,2 % от БВП през 2020 г. на 9 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне допълнително до 74½ % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на - 10,6 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 6¼ % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. В прогнозата си от пролетта на 2021 г. Комисията очаква по-слабо въздействие върху бюджета на мерките за борба с пандемията от COVID-19 и за подкрепа на икономиката, като прогнозира по-нисък дефицит, отколкото в програмата за стабилност за 2021 г., в размер на 7,5 % от БВП през 2021 г., със съотношение на дълга към БВП в размер на 73,1 % от БВП.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Германия прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Германия през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Някои от дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Отвъд времевия хоризонт на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., през 2023 г. оставащото кумулативно въздействие на тези невременни мерки се оценява предварително на около 1 % от БВП. Тези невременни мерки включват също инвестиции в размер на приблизително 1/10 % от БВП, които се очаква да подпомогнат средносрочния потенциален растеж, а по този начин и устойчивостта.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,03 % от БВП през 2020 г., 0,3 % през 2021 г., 0,1 % през 2022 г., 0,1 % през 2023 г., 0,1 % през 2024 г., 0,1 % през 2025 г. и 0,04 % през 2026 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва тези безвъзмездни средства в своите бюджетни прогнози.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалеят. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката, за да бъде подкрепена икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран ⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Германия да намалее на 3 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее на 74 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на + 0,5 % от БВП ⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,1 процентни пункта от БВП. Очаква се финансираните на национално равнище инвестиции да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентни пункта от БВП. ⁽⁷⁾ Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,3 процентни пункта от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове в програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 1½ % от БВП през 2023 г. на ½ % от БВП през 2024 г., като през 2025 г. се постигне балансиран бюджет от 0 % от БВП. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на + 0,9 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да остане непроменен. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат неутрален принос ⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,7 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 2¼ % ⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Германия.
- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 73¼ % от БВП през 2023 г. на 72 % от БВП през 2024 г. Съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Германия е изправена пред слаби рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Германия във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

⁽⁸⁾ Другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

ПРИКАНВА ГЕРМАНИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да поддържа инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Естония**

(2021/C 304/06)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално: член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Естония да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Естония, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да се провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Естония за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Естония за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 33).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Естония като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчетат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 30 април 2021 г. Естония представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Естония беше 4,9 % от brutния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 18,2 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 4,7 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 2,7 %⁽⁵⁾ в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Естония предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 1,5 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на равнище под ½ % от БВП.

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

(5) Програмата за стабилност за 2021 г. не включва прогноза за общия размер на дискреционните бюджетни мерки.

- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Естония, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен.
- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е реалистичен за 2021 г. и 2022 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. растежът на реалния БВП се очаква да бъде 2,5 % през 2021 г. и 4,8 % през 2022 г. Това съпада с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., в която се предвижда растеж на реалния БВП от 2,8 % през 2021 г. и 5,0 % през 2022 г.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира увеличаване на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 4,9 % от БВП през 2020 г. на 6 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 21,4 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на 6,3 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,3 % от БВП, предприети през 2020 г. и 2021 г. в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Естония прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Естония през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Някои от дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Отвъд времеви хоризонт на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., през 2023 г. оставащото кумулативно въздействие на тези невременни мерки се оценява предварително на около 1 % от БВП, като се състои предимно от текущи разходи. Тези невременни мерки включват също инвестиции в размер на приблизително $\frac{1}{3}$ % от БВП, които се очаква да подпомогнат средносрочния потенциален растеж, а по този начин и устойчивостта.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,4 % през 2021 г., 0,5 % през 2022 г., 0,7 % през 2023 г. и 0,7 % през 2024 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва тези безвъзмездни средства в своите бюджетни прогнози.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалят. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран ⁽⁶⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали

⁽⁶⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Естония да намалее на 3,8 % от БВП през 2022 г., главно поради икономическото възстановяване и спирането на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне на 24,6 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на + 1,6 % от БВП ⁽⁷⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,2 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП ⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 1,7 процентни пункта от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 3,2 % през 2023 г. на 2,2 % от БВП през 2024 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет през 2024 г. вече да не надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 1,1 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,1 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,4 процентни пункта от БВП ⁽⁹⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,5 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 5¾ % ⁽¹⁰⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Естония.
- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да нарасне от 27,4 % от БВП през 2023 г. на 28 % от БВП през 2024 г. Съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Естония е изправена пред слаби рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намалела в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Естония във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ЕСТОНИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да поддържа инвестициите, финансирани на национално равнище.

⁽⁷⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

⁽⁹⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽¹⁰⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Ирландия**

(2021/С 304/07)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Ирландия да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Ирландия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Ирландия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Ирландия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 39).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Ирландия като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 30 април 2021 г. Ирландия представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Ирландия беше 5,0 % от brutния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 59,5 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 5,7 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,9 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Ирландия предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 1,2 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на равнище под ½ % от БВП.
- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Ирландия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен.

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е реалистичен за 2021 г. и 2022 г. След растежа на реалния БВП от 3,4 % през 2020 г., в програмата за стабилност се предвижда растеж от 4,5 % през 2021 г. в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. През 2022 г. както програмата за стабилност за 2021 г., така и Комисията предвиждат годишен растеж на реалния БВП от 5,0 %.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира намаляване на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 5,0 % от БВП през 2020 г. на 4,7 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 62,2 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. влошаването в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на 5,4 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,5 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Ирландия прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Ирландия през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,02 % от БВП през 2022 г., 0,07 % през 2023 г., 0,06 % през 2024 г. и 0,04 % през 2025 г. В прогнозата на Комисията се допуска опростена и линейна интеграция на разходите, финансирани от Механизма за възстановяване и устойчивост в размер на 0,06 % през 2021 г. и 0,04 % през 2022 г.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалее. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Ирландия да намалее до 2,8 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее на 60,2 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата

(5) По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на -0,4 % от БВП⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,2 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП⁽⁷⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 1,2 % през 2023 г. на 0,7 % от БВП през 2024 г. и 0,2 % от БВП през 2025 г. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 1,6 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да остане непроменен. Очаква се финансираните на национално равнище инвестиции да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 1,4 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 6½ %⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и поради това могат да стимулират потенциалния растеж на Ирландия.
- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 59,0 % от БВП през 2023 г. на 57,7 % от БВП през 2024 г. Съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Ирландия е изправена пред слаби рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намалела в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Ирландия във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ИРЛАНДИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да поддържа инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽⁸⁾ Другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,3 процентни пункта от БВП.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в националния бюджет — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобшавашо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Гърция**

(2021/C 304/08)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Гърция да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Гърция, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да се провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Гърция за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Гърция за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 46).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Гърция като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчетат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за деактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за деактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след деактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) След като приключи успешно своята програма за финансова помощ по Европейския механизъм за стабилност през 2018 г., Гърция е обект на засилено наблюдение в съответствие с Регламент (ЕС) № 472/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾. Задействането на засиленото наблюдение по отношение на Гърция съгласно решения за изпълнение (ЕС) 2018/1192⁽⁶⁾ и (ЕС) 2021/271⁽⁷⁾ на Комисията потвърждава факта, че в средносрочен план Гърция трябва да продължи да приема мерки за справяне с потенциалните източници на макроикономически дисбаланси, като същевременно провежда структурни реформи за подкрепа на стабилен и устойчив икономически растеж. Гърция пое ангажимент по време на заседанието на Еврогрупата от 22 юни 2018 г. да продължи всички съществени реформи по програмата до пълното им завършване. Гърция се ангажира също така с изпълнението на специфични мерки,

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) № 472/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. за засилване на икономическото и бюджетно наблюдение над държавите членки в еврозоната, изпитващи или застрашени от сериозни затруднения по отношение на финансовата си стабилност (ОВ L 140, 27.5.2013 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1192 на Комисията от 11 юли 2018 г. относно задействането на засилено наблюдение за Гърция (ОВ L 211, 22.8.2018 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2021/271 на Комисията от 17 февруари 2021 г. относно продължаването на засиленото наблюдение на Гърция (ОВ L 61, 22.2.2021 г., стр. 3).

свързани с фискалните и фискално-структурните политики, социалното подпомагане, финансовата стабилност, пазара на труда и продуктите пазари, приватизацията, функционирането на съдебната система, публичната администрация и борбата с корупцията. Тези структурни реформи са все по-важни в контекста на усилията на Гърция да задвижи отново икономиката си. Успешното изпълнение и приключване на тези реформи следва значително да подкрепи растежа на Гърция в средносрочен и дългосрочен план. За Гърция се изготвят тримесечни доклади за напредъка, който е постигнала по изпълнението на ангажиментите си в рамките на засиленото наблюдение. Един положителен доклад може, на всеки шест месеца, да проправи пътя към задействане на мерки за облекчаване на дълга в размер на 0,7 % от брутният вътрешен продукт (БВП) годишно. Задействането на първите четири транша от мерки за дълга, обвързани с провеждането на определени политики, на обща стойност 3,252 милиона евро, бе договорено от Еврогрупата съответно през април 2019 г., декември 2019 г., юни 2020 г. и ноември 2020 г. На 2 юни 2021 г. бе публикуван десетият доклад за засиленото наблюдение, в който се оценява напредъкът на Гърция по изпълнението на нейните ангажименти.

- (9) На 29 април 2021 г. Гърция предостави своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (10) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Гърция беше 9,7 % от БВП, а консолидираният държавен дълг нарасна на 205,6 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на 11,3 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 5,9 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Гърция предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 2,2 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на равнище под ½ % от БВП.
- (11) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Гърция, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а нейният консолидиран държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не намалая със задоволителни темпове. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен и критерият за дълга не е спазен.
- (12) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е предпазлив през 2021 г. и очаква растежът на реалния БВП да бъде с около 0,5 процентни пункта по-нисък от прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Тази разлика се дължи на различните допускания за развитието на пандемията от COVID-19, усвояването на средствата по Механизма за възстановяване и устойчивост и темпа на възстановяване на туристическия сектор. Макроикономическите прогнози съгласно програмата за стабилност за 2021 г. по отношение на 2022 г. съответстват в голяма степен на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (13) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира увеличаване на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 9,7 % от БВП през 2020 г. на 9,9 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да намалее на 204,8 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на -11,6 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 6,4 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Прогнозите за дефицита по консолидирания държавен бюджет са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Що се отнася до съотношението на дълга към БВП, прогнозите, представени в програмата за стабилност за 2021 г., са под прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., според която се очаква съотношението на дълга към БВП да достигне 208,8 % от БВП. Разликата отразява различните допускания за постъпленията от приватизация, нетното натрупване на финансови активи и корекциите за начислени суми.
- (14) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Гърция прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Гърция през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г. и обявени за 2022 г., са временни или съпътствани от компенсаторни мерки.
- (15) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,9 % от БВП през 2021 г., 1,7 % от БВП през 2022 г., 1,6 % от БВП през 2023 г., 1,6 % от БВП през 2024 г., 1,5 % от БВП през 2025 г. и 1,5 % от БВП през 2026 г. Освен това в програмата се приема, че заемите по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 1,4 % от БВП през

2021 г., 1,4 % от БВП през 2022 г., 1,1 % от БВП през 2023 г., 1,1 % от БВП през 2024 г., 1 % от БВП през 2025 г. и 0,5 % от БВП през 2026 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва тези безвъзмездни средства в своите бюджетни прогнози, докато за заемите тя приема по-ниска сума през 2022 г. въз основа на годишно отпускане на еднакви по размер средства след 2021 г.

- (16) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намаляят. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката, за да бъде подкрепена икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран ⁽⁸⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (17) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (18) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Гърция да намалее на 2,9 % от БВП през 2022 г., главно поради очакваното икономическо възстановяване и спирането на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее на 189,5 % от БВП през 2022 г. Прогнозите за дефицита по консолидирания държавен бюджет са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Що се отнася до съотношението на дълга към БВП, прогнозите, представени в програмата за стабилност за 2021 г., са под прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Разликата се обяснява с различните допускания за паричното салдо, приходите от приватизацията и нетното натрупване на финансови активи. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се очаква да бъде - 2,4 % от БВП ⁽⁹⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да доведе до увеличение с 0,3 процентни пункта от БВП. Очаква се финансираните на национално равнище инвестиции да имат експанзионистичен принос от 0,9 процентни пункта от БВП. ⁽¹⁰⁾ Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат експанзионистичен принос от 0,3 процентни пункта от БВП.
- (19) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.

⁽⁸⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

⁽⁹⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁰⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,9 процентни пункта от БВП.

- (20) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да достигне 0,4 % от БВП през 2023 г. и да се превърне в излишък от 0,6 % от БВП през 2024 г. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 0,6 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,1 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат неутрален принос⁽¹¹⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,6 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 1¼ %⁽¹²⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Гърция.
- (21) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 176,7 % от БВП през 2023 г. на 166,1 % от БВП през 2024 г. С оглед на високото съотношение на дълга към БВП на Гърция, което се прогнозира да намалее едва постепенно с течение на времето, съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Гърция е изправена пред високи рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план. В 10-ия доклад за засиленото наблюдение се посочват други фактори, които са от значение за цялостната оценка на устойчивостта на обслужването на дълга, а именно това, че съставът и падежният профил на държавния дълг намаляват уязвимостта по отношение на дълга, докато условните задължения представляват допълнителен риск.
- (22) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (23) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Гърция във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ГЪРЦИЯ:

1. През 2022 г. да използва Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно провежда разумна фискална политика. Да запази инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

⁽¹¹⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽¹²⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Испания**

(2021/С 304/09)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Испания да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Испания, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да се провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Испания за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Испания за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 54).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Испания като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 30 април 2021 г. Испания представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Испания беше 11,0 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 120,0 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на 8,1 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 4,0 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Испания предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 15 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на приблизително равно на 8 % от БВП.
- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Испания, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а нейният консолидиран държавен дълг надхвърля референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не намаля със задоволителни темпове. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен и критерият за дълга не е спазен.

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е реалистичен за 2021 г. и 2022 г. Отклонението от 0,6 процентни пункта от БВП между прогнозите на Комисията (5,9 %) и прогнозите на програмата за стабилност за 2021 г. (6,5 %) за растежа на БВП през 2021 г. се обяснява с донякъде различните профили на разходите, свързани с безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост. Комисията предвижда по-постепенно усвояване на безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, докато макроикономическият сценарий на програмата за стабилност за 2021 г. се основава на използване на средствата по в началото на периода, което води до по-висок икономически растеж. През 2022 г. прогнозите в голяма степен съответстват със само незначителна разлика между тях.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира намаление на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 11,0 % от БВП през 2020 г. на 8,4 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да намалее на 119,5 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на 5,8 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са над прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., в която се предвижда дефицитът да бъде 7,6 % от БВП. Разликата се обяснява с разликата в прогнозите за държавните разходи. По-специално Комисията предвижда държавните разходи за социални трансфери и други разходи да са по-малки от прогнозираните в програмата за стабилност за 2021 г.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Испания прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Испания през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са временни или съпътствани от компенсаторни мерки.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,04 % от БВП през 2020 г., 1,8 % през 2021 г., 1,9 % през 2022 г., 1,4 % през 2023 г. и 0,1 % през 2024 г. Планира се финансирането от Механизма за възстановяване и устойчивост да бъде използвано почти изцяло в рамките на периода на програмата за стабилност за 2021 г., тъй като около 95 % от безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, отпуснати на Испания, ще бъдат използвани през периода 2021—2023 г. В програмата за стабилност за 2021 г. се посочва също възможността на по-късен етап да бъдат поискани заеми по Механизма за възстановяване и устойчивост в размер на 6,3 % от БВП. Това може да удвои размера на плана за възстановяване и устойчивост на Испания. Фискалните прогнози на програмата за стабилност за 2021 г. обаче не включват прякото въздействие на безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост върху плановете за разходите и приходите, а само непрякото въздействие върху приходите, свързани с по-високия растеж на БВП. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. не включва изцяло безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, планирани от Испания в нейните бюджетни прогнози до 2022 г., поради различни допускания за това кога проектите по линия на плана за възстановяване и устойчивост на Испания ще напреднат до етап, на който реално ще се извършват разходи, така че да започнат и те да оказват въздействие върху растежа на БВП.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намаляват. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Испания да намалее на 5,0 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее до 115,1 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози в голяма степен съответстват на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспомнатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на - 0,5 % от БВП⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,6 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП⁽⁷⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,4 процентни пункта от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефективни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 4,0 % през 2023 г. на 3,2 % от БВП през 2024 г. Не се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да се върне към стойности под 3 % от БВП през периода на програмата за стабилност за 2021 г. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на + 0,9 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,9 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат неутрален принос⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 2½ %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат следователно да стимулират потенциалния растеж на Испания.
- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 113,3 % от БВП през 2023 г. на 112,1 % от БВП през 2024 г. С оглед на високото съотношение на дълга към БВП, което се прогнозира да намалее едва постепенно с течение на времето, съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Испания е изправена пред високи рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,5 процентни пункта от БВП.

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер и да включват някои диференцирани количествени елементи като част от средносрочните насоки. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Испания във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ИСПАНИЯ:

1. През 2022 г. да използва Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно провежда разумна фискална политика. Да запази инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Франция**

(2021/C 304/10)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като имат предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръчва на Франция да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Франция, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които подобряват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6)

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Франция за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Франция за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 62)

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Франция като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност. Някои мерки обаче не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 30 април 2021 г. Франция представи програмата си за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Франция беше 9,2 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 115,7 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 6,2 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,3 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Франция също така предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 17,4 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на приблизително равно на 6 % от БВП.

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17)

- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Франция, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а нейният консолидиран държавен дълг надхвърля референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не намалява със задоволителни темпове. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен и критерият за дълга не е спазен.
- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е предпазлив за 2021 г. и 2022 г. В програмата за стабилност се предвижда растеж на БВП от 5 % и 4 % съответно през 2021 г. и 2022 г., а Комисията очаква БВП да нарасне с 5,7 % и 4,2 % през същите години. Очакваният от Комисията по-висок растеж за 2021 г. се дължи на по-големия принос за растежа на вътрешния и нетния износ, отколкото заложеното в програмата за стабилност за 2021 г. По-конкретно Комисията предвижда не толкова динамично частно потребление, докато инвестициите и износът се очаква да нараснат по-бързо, отколкото в макроикономическия сценарий в програмата за стабилност за 2021 г. Прогнозиранят от Комисията по-висок растеж за 2022 г. се дължи главно на по-големия принос на нетния износ за растежа, а общият принос на вътрешното търсене се очаква да бъде до голяма степен сходен с този в програмата за стабилност за 2021 г.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира намаляване на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 9,2 % от БВП през 2020 г. на 9,0 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 117,8 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на -6,2 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 4,0 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Франция прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Франция през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Някои от дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г. и обявени за 2022 г., не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Отвъд времевия хоризонт на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., през 2023 г. оставащото кумулативно въздействие на тези невременни мерки се оценява предварително на 1 % от БВП, което се състои главно от постоянно намаляване на данъците върху производството, увеличението на заплатите на държавните служители, главно в системата на здравеопазването, както и капиталови трансфери. Тези невременни мерки включват също инвестиции в размер на приблизително $\frac{1}{10}$ % от БВП, които се очаква да подпомогнат средносрочния потенциален растеж, а по този начин и устойчивостта.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,7 % от БВП през 2021 г. и на 0,9 % през 2022 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва в бюджетните си прогнози безвъзмездни средства в размер на 0,8 % и 0,4 % от БВП съответно през 2021 г. и 2022 г.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалее. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката, за да бъде подкрепена икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран ⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Франция да намалее на 5,3 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее до 116,3 % от БВП през 2022 г. Въпреки че прогнозата за дълга е в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., прогнозата за дефицита е над прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., главно поради по-ниския дефицит, очакван от Комисията през 2021 г., и малко по-неблагоприятния макроикономически сценарий в програмата за стабилност за 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспомнатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява като неутрална⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,3 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.⁽⁷⁾ Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентен пункт от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 4,4 % през 2023 г. на 3,9 % през 2024 г., 3,5 % през 2025 г., 3,2 % през 2026 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет вече да не надвишава 3 % от БВП през 2027 г., когато ще достигне 2,8 % от БВП. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 0,4 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Програмата не включва информацията, необходима за оценка на приноса за общата фискална позиция на финансираните от Съюза разходи, национално финансираните инвестиции и национално финансираните първични текущи разходи. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 2 ¼ %⁽⁸⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и поради това могат да стимулират потенциалния растеж на Франция.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което показва експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁸⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

- (20) Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да се увеличи от 117,2 % от БВП през 2023 г. на 118,0 % през 2024 г. и на 118,3 % от БВП през 2025 г., преди да намалее съответно до 118,2 % и 117,7 % от БВП през 2026 г. и 2027 г. С оглед на високото съотношение на дълга към БВП, което се прогнозира да намалее едва постепенно с течение на времето, съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Франция е изправена пред високи рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Франция във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ФРАНЦИЯ:

1. През 2022 г. да използва Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно провежда разумна фискална политика. Да запази инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета

Председател

J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Хърватия**

(2021/С 304/11)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Хърватия да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Хърватия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Хърватия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Хърватия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 68).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (4) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчетат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (5) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (6) На 29 април 2021 г. Хърватия представи програмата си за конвергенция за 2021 г. в съответствие с член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (7) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Хърватия беше 7,4 % от brutния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 88,7 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 8,1 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,8 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Хърватия предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 4,6 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на равнище под ½ % от БВП.
- (8) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Хърватия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а нейният консолидиран държавен дълг надхвърля референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не намаля със задоволителни темпове. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен и критерият за дълга не е спазен.
- (9) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е реалистичен за 2021 г. и благоприятен за 2022 г. По-специално в него се предвижда малко по-висок растеж в сравнение с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. (5,2 % в сравнение с 5 %), особено през 2022 г. (6,6 % в сравнение с 6,1 %). Това се дължи главно на по-положителните прогнози за потреблението и инвестициите на домакинствата, докато прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. е малко по-оптимистична за приноса на износа.
- (10) В своята програма за конвергенция за 2021 г. правителството планира намаление на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 7,4 % от БВП през 2020 г. на 3,8 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да намалее на 86,6 % от БВП през 2021 г. Според програмата за конвергенция за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на - 4,6 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. не се предвижда

дефицитът да намалее толкова през 2021 г. (4,6 % от БВП). Разликите са най-силно изразени в приходната част, за която в програмата за конвергенция за 2021 г. се предвижда да се възстанови на равнище значително по-високо от растежа на номиналния БВП. Междувременно се очаква възстановяването след земетресенията в Загреб и Петрина през 2020 г. да окаже въздействие, макар и извънредно, върху разходите.

- (11) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Хърватия прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да преопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Хърватия през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Отвъд времеви хоризонт на прогнозата на Комисията, през 2023 г. оставащото въздействие на тези невременни мерки се оценява предварително на около 0,3 % от БВП, като се състои главно от намаляване на подоходния данък.
- (12) В програмата за конвергенция за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,4 % от БВП през 2021 г., 1,9 % през 2022 г., 2,4 % през 2023 г., 2,3 % през 2024 г., 1,7 % през 2025 г. и 1 % през 2026 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва тези безвъзмездни средства в своите бюджетни прогнози със сходен като цяло темп за 2021 г. и 2022 г.
- (13) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намаляват. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (14) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (15) В програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Хърватия да намалее на 2,6 % от БВП през 2022 г., главно поради силен ръст на приходите и спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее на 82,5 % от БВП през 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда по-високо съотношение на дефицита към БВП и съотношение на дълга към БВП през 2022 г. — съответно 3,2 % от БВП и 82,9 %

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

от БВП, като разликата се дължи до голяма степен на базовия ефект от 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на -2,4 % от БВП ⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 1,5 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП ⁽⁷⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,8 процентни пункта от БВП.

- (16) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (17) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 1,9 % от БВП през 2023 г. на 1,5 % от БВП през 2024 г. Въз основа на програмата за конвергенция за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 0,1 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да имат рестриктивен принос от 0,6 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП ⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,6 процентен пункт от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 3¼ % ⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Хърватия.
- (18) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 79,5 % от БВП през 2023 г. на 76,8 % от БВП през 2024 г. Съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Хърватия е изправена пред средни рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (19) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (20) Съветът оцени програмата за конвергенция за 2021 г. и последващите действия от страна на Хърватия във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ХЪРВАТИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да поддържа инвестициите, финансирани на национално равнище. Да ограничи растежа на текущите разходи, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобшавашо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Италия**

(2021/C 304/12)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Италия да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Италия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Италия и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Италия за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 74).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Италия като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност. Някои мерки обаче не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 30 април 2021 г. Италия представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Италия беше 9,5 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 155,8 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлезе на 8,0 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Италия предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 24,8 % от БВП; реалното усвояване на подкрепата за ликвидността през 2020 г. възлизаше на приблизително 7 % от БВП.
- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Италия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а нейният консолидиран държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не намалаше със задоволителни темпове. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен и критерият за дълга не е спазен.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е реалистичен за 2021 г. и 2022 г. В програмата за стабилност за 2021 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 4,5 % през 2021 г. и 4,8 % през 2022 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда малко по-слаб растеж на реалния БВП от 4,2 % през 2021 г. и 4,4 % през 2022 г. главно поради очакваното по-малко оползотворяване на безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост през 2021 г. и 2022 г. въз основа на по-актуалните данни, посочени в националния план за възстановяване и устойчивост.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира увеличаване на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 9,5 % от БВП през 2020 г. на 11,8 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 159,8 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на 10,4 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Италия прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Италия през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Някои от дискреционните мерки, приети от правителството в периода 2020—2021 г., не изглеждат временни или съгъствани от компенсаторни мерки. Отвъд времевия хоризонт на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. през 2023 г. оставащото въздействие на тези невременни мерки се оценява предварително на около 1 % от БВП, като се състои предимно от намаляване на социалноосигурителните вноски в по-бедните региони, разширяване на данъчния кредит върху трудовите доходи и въвеждане на семейни надбавки. Тези невременни мерки включват също инвестиции в размер на приблизително $\frac{1}{3}$ от БВП, които се очаква да подпомогнат средносрочния потенциален растеж, а по този начин и устойчивостта.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,6 % от БВП през 2021 г., 0,9 % през 2022 г., 1,4 % през 2023 г., 0,5 % през 2024 г. и 0,2 % през 2025 г. В програмата за стабилност за 2021 г. се приема също, че инвестициите и реформите, финансирани със заеми по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,3 % от БВП през 2020 г., 0,8 % през 2021 г., 0,9 % през 2022 г., 0,7 % през 2023 г., 1,3 % през 2024 г., 1,2 % през 2025 г. и 1,0 % през 2026 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. тези безвъзмездни средства не са изцяло включени в бюджетните прогнози в съответствие с по-актуалните данни, посочени в националния план за възстановяване и устойчивост, който беше финализиран след програмата за стабилност за 2021 г. Вместо това в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост, ще възлизат на 0,3 % от БВП през 2021 г. и 0,7 % от БВП през 2022 г.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намаляват. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката, за да бъде подкрепена икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран ⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

съвкупни разходи. След това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Италия да намалее на 5,9 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. и по-малка подкрепа от автоматичните стабилизатори. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее на 156,3 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспомнатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на -2,2 % от БВП⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,4 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,3 процентни пункта от БВП⁽⁷⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат експанзионистичен принос от 1,3 процентни пункта от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 4,3 % през 2023 г. на 3,4 % от БВП през 2024 г. Следователно не се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да се върне към стойности под 3 % от БВП през периода на програмата. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 0,4 % от БВП през 2023 г. и 2024 г.⁽⁸⁾ Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,4 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.⁽⁹⁾ Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат неутрален принос. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 2 %⁽¹⁰⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Италия.
- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 155 % от БВП през 2023 г. на 152,7 % от БВП през 2024 г. С оглед на високото съотношение на дълга към БВП, което се прогнозира да намалее едва постепенно с течение на времето, съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Италия е изправена пред високи рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

⁽⁸⁾ Разчетите, представени в настоящото съображение, се основават на подробните бюджетни прогнози, предадени от Италия с програмата за стабилност за 2021 г. С изключение на цялостните данни за бюджетния дефицит и държавния дълг, в представените от Италия прогнози не е взет предвид фискалният пакет, обявен за май 2021 г. Този пакет, приет на 20 май 2021 г., включва допълнителна спешна подкрепа през 2021 г., както и повече ресурси за финансираните на национално равнище инвестиционни проекти през следващите години.

⁽⁹⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

⁽¹⁰⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Италия във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ИТАЛИЯ:

1. През 2022 г. да използва Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно провежда разумна фискална политика. Да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Да ограничи растежа на текущите разходи, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобшаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета

Председател

J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Кипър**

(2021/C 304/13)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Кипър да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Кипър, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да се провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Кипър за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Кипър за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 82).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Кипър като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 29 април 2021 г. Кипър представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Кипър беше 5,7 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 118,2 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на -7,6 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,6 % в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Кипър предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 1,9 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на равнище под ½% от БВП.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Кипър, тъй като неговият дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а неговият консолидиран държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не намаля със задоволителни темпове. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен и критерият за дълга не е спазен.
- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е благоприятен за 2021 г. и 2022 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се очаква реалният БВП на Кипър да нарасне с 3,1 % през 2021 г. и с 3,8 % през 2022 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. се очаква растежът на кипърската икономика да е 3,6 % през 2021 г. и 3,8 % през 2022 г. Сравнително по-високият темп на растеж през 2021 г. в програмата за стабилност за 2021 г. се дължи на по-голямото частно потребление.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира намаление на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 5,7 % от БВП през 2020 г. на 4,7 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да намалее до 111,9 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на -6,5 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,4 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Кипър прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Кипър през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,6 % от БВП през 2021 г., 0,4 % през 2022 г., 0,4 % през 2023 г. и 0,4 % през 2024 г. За разлика от това в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се приема, че общото бюджетно въздействие на реформите и инвестициите, съдържащи се в плана за възстановяване и устойчивост, възлиза на 0,3 % от БВП през 2021 г. и 0,5 % от БВП през 2022 г.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намаляват. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните

(5) По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Кипър да намалее до 0,9 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее до 103,9 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са под стойностите в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Комисията прогнозира дефицит от 2 % от БВП, главно поради по-високите очаквани разходи и по-ниските приходи, и съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 106,6 % от БВП през 2022 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на -0,3 % от БВП ⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,4 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП ⁽⁷⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да нарасне от 0,1 % през 2023 г. на 1,6 % от БВП през 2024 г. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 2,8 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,1 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП ⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 2,8 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 3½% ⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат следователно да стимулират потенциалния растеж на Кипър.
- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 99,5 % от БВП през 2023 г. на 92,9 % от БВП през 2024 г. Съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Кипър е изправен пред средни рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намалела в достатъчна степен.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Кипър във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА КИПЪР:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да поддържа инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в националния бюджет — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Латвия**

(2021/C 304/14)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Латвия да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Латвия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга при насърчаване на инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които подобряват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Латвия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Латвия за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 89).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Латвия като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 15 април 2021 г. Латвия предостави своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Латвия беше 4,5 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 43,5 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 4 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,5 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Латвия предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 1,7 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на равнище под ½ % от БВП.
- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Латвия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен.

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е предпазлив за 2021 г. и 2022 г. В програмата за стабилност за 2021 г. прогнозираните темпове на растеж на реалния БВП са по-ниски в сравнение с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., което се дължи главно на по-нисък ръст на износа. Освен това в програмата за стабилност за 2021 г. се предвижда допълнителен спад на заетостта през 2021 г. и по-бавно възстановяване през 2022 г. в сравнение с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира увеличение на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 5,4 % от БВП през 2020 г. на 9,3 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 48,9 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на -8,7 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 2,9 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Прогнозите за дефицита и за дълга надвишават стойностите в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. В програмата за стабилност за 2021 г. се предвижда по-голямо увеличение на разходите, по-специално на другите разходи, в сравнение с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Освен това прогнозираното развитие на приходите е по-благоприятно в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. в съответствие със заложения в нея по-положителен макроикономически сценарий.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Латвия прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Латвия през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Някои от дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Отвъд времевия хоризонт на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., през 2023 г., оставашото кумулативно въздействие на тези невременни мерки възлиза по предварителни прогнози на близо 1 % от БВП, като се състои главно от увеличения на заплатите в публичния сектор, по-конкретно за здравните работници.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,1 % през 2021 г., 0,8 % през 2022 г. и 0,8 % през 2023 г. В програмата за стабилност за 2021 г. се допуска незначително отлагане на разходите, финансирани от Механизма за възстановяване и устойчивост, като по-високи разходи са планирани през 2024 г. и 2025 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва тези безвъзмездни средства в своите бюджетни прогнози.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалят. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката, за да бъде подкрепена икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран ⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Латвия да намалее до 2,7 % от БВП през 2022 г., главно поради спирането на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне на 50,3 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози надвишават стойностите в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., главно поради заложените в нея по-благоприятен макроикономически сценарий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на -0,8 % от БВП ⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,6 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,3 процентни пункта от БВП ⁽⁷⁾. Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат експанзионистичен принос от 0,5 процентни пункта от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 1,3 % през 2023 г. на 0,3 % от БВП през 2024 г. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на +1,4 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее средно с 0,3 процентни пункта от БВП през 2023 г. и 2024 г. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП ⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 1 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 4¾ % ⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат следователно да стимулират потенциалния растеж на Латвия.
- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 48,8 % от БВП през 2023 г. на 48,5 % от БВП през 2024 г. Счита се, че Латвия е изправена пред ниски рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план съгласно последния анализ на устойчивостта на обслужването на дълга.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намалела в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Латвия във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

ПРЕПОРЪЧВА НА ЛАТВИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Да ограничи растежа на текущите разходи, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобшаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета

Председател

J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Литва**

(2021/С 304/15)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Литва да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Литва, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Литва за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Литва за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 95).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Литва като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност. На 21 декември 2020 г. Литва представи актуализиран проект на бюджетен план за 2021 г. Комисията беше на мнение, че актуализираният проект на бюджетен план на Литва като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в актуализирания проект на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност. Някои мерки обаче изглеждат не са временни или не са съпътствани от компенсаторни мерки.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 30 април 2021 г. Литва представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Литва беше 7,4 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 47,3 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на -8,0 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 7,1 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Литва предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 2,7 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на равнище под ½% от БВП.

- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Литва, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен.
- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е предпазлив за 2021 г. и 2022 г. Реалният БВП се предвижда да нарасне с 2,6 % през 2021 г. и 3,2 % през 2022 г. В макроикономическия сценарий не са взети предвид инвестициите, които ще бъдат финансирани от Механизма за възстановяване и устойчивост. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. реалният БВП се очаква да нарасне с 2,9 % през 2021 г. и с 3,9 % през 2022 г. Прогнозите на Комисията са за по-голям БВП главно поради допускането за по-силно възстановяване на вътрешното търсене, включително инвестициите, които ще бъдат финансирани от Механизма за възстановяване и устойчивост.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира увеличение на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 7,4 % от БВП през 2020 г. на 8,1 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 52,1 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на -8,9 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 5,2 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., в която се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. да достигне 8,2 %, докато съотношението на дълга към БВП се очаква да достигне 51,9 % от БВП.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Литва прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Литва през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Някои от дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Отвъд времеви хоризонт на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., през 2023 г. оставашото кумулативно въздействие на тези невременни мерки се оценява предварително на около 1 % от БВП. То се състои главно от увеличаване на заплатите в публичния сектор, пенсиите и други обезщетения.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,3 % от БВП през 2021 г., 0,8 % през 2022 г., 1,0 % през 2023 г. и 0,9 % през 2024 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва тези безвъзмездни средства в своите бюджетни прогнози.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалее. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от

(5) По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Литва да намалее на 6,0 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне на 54,2 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., според която дефицитът по консолидирания държавен бюджет ще бъде 6,0 %, докато съотношението на дълга към БВП се очаква да достигне 54,1 % от БВП. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспомнатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на - 2,0 % от БВП ⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,5 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,3 процентни пункта от БВП ⁽⁷⁾. Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат експанзионистичен принос от 1,8 процентен пункт от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повиши равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 4,0 % през 2023 г. на 2,2 % от БВП през 2024 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет през 2024 г. вече да не надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на + 2,1 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,1 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП ⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 1,9 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 5¼% ⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Литва.
- (20) Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да остане 57,9 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. В средносрочен план се счита, че Литва е изправена пред средни рискове за фискалната устойчивост.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат предимно качествени и да включват някои диференцирани количествени елементи като част от средносрочните насоки. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намалела в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Литва във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ЛИТВА:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да поддържа инвестициите, финансирани на национално равнище. Да ограничи растежа на текущите разходи, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Люксембург**

(2021/C 304/16)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръчва на Люксембург да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Люксембург, когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на обслужването на дълга, като същевременно увеличи инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да се провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Люксембург за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Люксембург за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 101).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Люксембург като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчетат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 30 април 2021 г. Люксембург представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Люксембург беше 4,1 % от brutния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 24,9 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 6,6 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,6 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Люксембург също така предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 5,7 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на равнище под ½ % от БВП.
- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Люксембург, тъй като неговият дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) Макроикономическият сценарий, на който се основават бюджетните прогнози, е реалистичен за 2021 г. и благоприятен за 2022 г. В програмата за стабилност за 2021 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 4,0 % през 2021 г. в сравнение с 4,5 % според прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., в която е взет предвид по-големият принос на вътрешното търсене и нетния износ към растежа. В програмата за стабилност за 2021 г. се очаква реалният БВП да нарасне с 4,0 % през 2022 г. на фона на по-силното увеличение на нетния принос на износа, отколкото в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., в която се предвиждат 3,3 % растеж на БВП.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира намаляване на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 4,1 % от БВП през 2020 г. на 2,0 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 26,8 % от БВП. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на - 4,3 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 0,6 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда подобно съотношение на дълга към БВП през 2021 г., но по-голямо подобрене на дефицита до 0,3 % от БВП, което е свързано най-вече с по-голямо намаляване на публичните разходи.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Люксембург прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Люксембург през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. все още не е включено получаването на безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост. Вместо това при липсата на достатъчно подробна информация относно националния план за възстановяване и устойчивост в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се допуска опростена и линейна интеграция на финансираните от Механизма за възстановяване и устойчивост разходи в размер на около 0,03 % от БВП годишно.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалее. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (17) В програмата си за стабилност за 2021 г. Люксембург планира дефицитът му по консолидирания държавен бюджет да намалее до 1,3 % от БВП през 2022 г., главно поради по-големите държавни приходи и намаляването на социалните разходи вследствие на спирането на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне на 28,0 % от БВП през 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда по-малък дефицит (0,1 %) и по-малко съотношение на дълга към БВП (26,8 %). Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на -0,2 % от БВП⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да остане непроменен. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП⁽⁷⁾. Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат експанзионистичен принос от 0,4 процентен пункт от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове в програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 0,4 % от БВП през 2023 г. на 0,0 % от БВП през 2024 г. и да се превърне в излишък от 0,4 % от БВП през 2025 г. Програмата за стабилност за 2021 г. не включва информацията, необходима за оценка на общата фискална позиция през 2023 г. и 2024 г. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 5 %⁽⁸⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Люксембург.
- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 28,4 % от БВП през 2023 г. на 28,2 % от БВП през 2024 г. Смята се, че Люксембург е изправен пред слаби рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план, както е посочено в последния анализ на устойчивостта на дълга.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Люксембург във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ЛЮКСЕМБУРГ:

1. През 2022 г. да провежда подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

⁽⁸⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобшавашо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета

Председател

J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Унгария**

(2021/C 304/17)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Унгария да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Унгария, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Унгария и съдържаща становище на Съвета относно конвергентната програма на Унгария за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 107).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (4) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчетат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (5) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията съчете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (6) На 30 април 2021 г. Унгария представи програмата си за конвергенция за 2021 г. в съответствие с член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (7) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Унгария беше 8,1 % от brutния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 80,4 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 5,9 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 6,3 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Унгария също така предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на около 6,8 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на приблизително равно на 1/2 % от БВП.
- (8) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Унгария, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а нейният консолидиран държавен дълг надхвърля референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не намалява със задоволителни темпове. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен и критерият за дълга не е спазен.
- (9) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е предпазлив за 2021 г. и 2022 г. В програмата за конвергенция за 2021 г. се предвижда растеж на реалния БВП от 4,3 % през 2021 г. и 5,2 % през 2022 г., което представлява по-слабо възстановяване от предвиденото в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., което се дължи главно на по-бавно от очакваното съживяване на износа и частното потребление. Прогнозите в програмата за конвергенция за 2021 г., отнасящи се за темпа на растеж на номиналния БВП и главните данъчни основи, включително възнагажденията на наетите лица и частното потребление, са малко по-ниски за 2021 г. от тези в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и до голяма степен сходни с тези за 2022 г.
- (10) В своята програма за конвергенция за 2021 г. правителството планира намаление на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 8,1 % от БВП през 2020 г. на 7,5 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да намалее до 79,9 % от БВП през 2021 г. Според програмата за конвергенция за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на - 5,1 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,0 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда по-ниско съотношение на дефицита (6,8 %) и по-ниско съотношение на дълга (78,6 %) през 2021 г., което отразява по-силния растеж на икономиката и данъчните приходи.

- (11) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Унгария прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Унгария през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Някои от дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Отвъд времеви хоризонт на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., през 2023 г. оставашото кумулативно въздействие на тези невременни мерки възлиза по предварителни прогнози на близо 2 % от БВП, като се състои главно от увеличаването на заплатите на здравните работници, постепенното повторно въвеждане на 13-а месечна пенсия и освобождаването от данък върху доходите на физическите лица за наетите лица на възраст под 25 години.
- (12) В програмата за конвергенция за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,9 % от БВП през 2021 г., 0,9 % от БВП през 2022 г., 1,0 % от БВП през 2023 г., 0,6 % от БВП през 2024 г. и 0,4 % от БВП през 2025 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. не включва изцяло тези безвъзмездни средства в бюджетните прогнози поради липсата на достатъчно подробна информация относно националния план за възстановяване и устойчивост към крайната дата. Вместо това в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се допуска линейно усвояване на всички отпуснати безвъзмездни средства през срока на действие на Механизма за възстановяване и устойчивост, считано от втората половина на 2021 г. до 2026 г. Така в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,4 % от БВП през 2021 г. и на 0,8 % през 2022 г.
- (13) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалее. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката, за да бъде подкрепена икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран ⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (14) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (15) В програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Унгария да намалее до 5,9 % от БВП през 2022 г., главно поради възстановяването на икономиката. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее на 79,3 % от БВП. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда по-ниско съотношение на дефицита (4,5 %) и по-ниско съотношение на дълга (77,1 %) поради по-силния растеж на икономиката и данъчните приходи, както и поради по-ниската база на дефицита през 2021 г.

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на + 0,7 % от БВП⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,2 процентни пункта от БВП. Очаква се финансираните на национално равнище инвестиции да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП⁽⁷⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 1,0 процентен пункт от БВП.

- (16) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (17) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 3,9 % през 2023 г. на 3,0 % от БВП през 2024 г. и 2,0 % от БВП през 2025 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет през 2024 г. вече да не надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. Въз основа на програмата за конвергенция за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на + 0,3 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,4 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,3 процентни пункта от БВП⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,6 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 6¼ %⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Унгария.
- (18) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 77,5 % от БВП през 2023 г. на 75,7 % от БВП през 2024 г. и на 73,1 % от БВП през 2025 г. Съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Унгария е изправена пред средни рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (19) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (20) Съветът оцени програмата за конвергенция за 2021 г. и последващите действия от страна на Унгария във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА УНГАРИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да поддържа инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁸⁾ Другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в националния бюджет — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобшавашо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Малта**

(2021/C 304/18)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Малта да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Малта, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да се провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Малта за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Малта за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 116).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Малта като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 30 април 2021 г. Малта представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Малта беше 10,1 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 54,3 % от БВП. Годишното влошаване в първичното бюджетно салдо възлиза на 10,6 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 5,7 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Малта предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 3,9 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на 1 % от БВП.
- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Малта, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен.

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е предпазлив за 2021 г. и оптимистичен за 2022 г. В програмата за стабилност за 2021 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 3,8 % през 2021 г. и да се ускори до 6,8 % през 2022 г. През 2021 г. растежът ще се дължи изключително на вътрешното търсене, докато през 2022 г. положителен принос ще дойде и от външния сектор. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се допуска по-плавна траектория на растежа, като се очаква БВП да нарасне съответно с 4,6 % и 6,1 % през 2021 г. и 2022 г. По-оптимистичните прогнози за частното и публичното потребление през 2021 г. и по-слабият растеж на инвестициите през 2022 г. обясняват по-голямата част от разликата в профила на растежа в прогнозата на Комисията.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира увеличаване на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 10,1 % от БВП през 2020 г. на 12,0 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 65,0 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на 12,5 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 5,6 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Малта прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да преопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Малта през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,3 % от БВП през 2021 г., 0,8 % през 2022 г., 0,6 % през 2023 г., 0,3 % през 2024 г. и 0,1 % през 2025 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. тези безвъзмездни средства не са изцяло включени в бюджетните прогнози поради липсата на достатъчно подробна информация относно националния план за възстановяване и устойчивост към крайната дата. Вместо това в прогнозата на Комисията се допуска опростена и линейна интеграция на разходите, финансирани от Механизма за възстановяване и устойчивост.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намаляват. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката, за да бъде подкрепена икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран ⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Малта да намалее на 5,6 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне на 65,8 % от БВП. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на 2,1 % от БВП⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,1 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП⁽⁷⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,8 процентни пункта от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 3,9 % от БВП през 2023 г. на 2,9 % от БВП през 2024 г. Планира се дефицитът по консолидирания държавен бюджет през 2024 г. вече да не надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 1,3 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,2 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,4 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 5½ %⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Малта.
- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 66 % от БВП през 2023 г. до 65,6 % от БВП през 2024 г. Съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Малта е изправена пред средни рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намалела в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Малта във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 1,1 процентни пункта от БВП.

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,5 процентни пункта от БВП.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

ПРЕПОРЪЧВА НА МАЛТА:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в националния бюджет — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Нидерландия**

(2021/C 304/19)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръчва на Нидерландия да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Нидерландия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга при насърчаване на инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, спешните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Нидерландия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Нидерландия за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 122).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Нидерландия като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност. Някои мерки обаче не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазват финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 30 април 2021 г. Нидерландия представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Нидерландия беше 4,3 % от brutния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 54,5 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на 6,0 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,0 % в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Нидерландия предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 5,3 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на приблизително равно на 2 % от БВП.
- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Нидерландия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен.

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е реалистичен през 2021 г. и 2022 г. и е в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. показва по-силен растеж на частното потребление както през 2021 г., така и през 2022 г. (с 0,5 процентни пункта по-висок през 2021 г. и 0,4 процентни пункта по-висок през 2022 г.) и по-силен растеж на бруто образуването на основен капитал през 2022 г. (с 0,3 процентни пункта по-висок). Това се компенсира от по-силния растеж на вноса в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., който води до положителен нетен внос, докато в програмата за стабилност за 2021 г. се предвижда отрицателен нетен внос.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира нарастване на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 4,3 % от БВП през 2020 г. на 5,9 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 58,6 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлиза на около 8,2 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 1,9 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. В своята прогноза от пролетта на 2021 г. Комисията предвижда нарастване на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 5 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 57,9 % от БВП през 2021 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се основава на данни за изпълнението, които показват по-стабилни приходи през 2020 г., които се очаква да останат сходни през 2021 г. По-малкият очакван дефицит води до по-ниски равнища на дълга.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Нидерландия прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Нидерландия през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Някои от дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Отвъд времевия хоризонт на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., през 2023 г. оставащото кумулативно въздействие на тези невременни мерки се оценява предварително на около 1 % от БВП, като всички те са капиталови трансфери, предимно от Националния фонд за инвестиции за растеж.
- (14) Програмата за стабилност за 2021 г. все още не включва приходи от безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се приема, че финансираните от Механизма за възстановяване и устойчивост разходи са опростено и линейно интегрирани, при липсата на достатъчно подробна информация за националния план за възстановяване и устойчивост.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намаляват. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката, за да бъде подкрепена икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран ⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Нидерландия да намалее на 1,8 % от БВП през 2022 г., главно поради икономическото възстановяване и спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее на 56,9 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на -0,4 % от БВП ⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,1 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП ⁽⁷⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентен пункт от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 1,4 % през 2023 г. на 1,1 % от БВП през 2024 г. Планира се дефицитът по консолидирания държавен бюджет отново да спадне под 3 % от БВП през 2022 г. Програмата за стабилност за 2021 г. не включва информацията, необходима за оценка на общата фискална позиция през 2023 г. и 2024 г. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 3 % ⁽⁸⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Нидерландия.
- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 56,0 % от БВП през 2023 г. на 55,3 % от БВП през 2024 г. Съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Нидерландия е изправена пред слаби рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Нидерландия във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА НИДЕРЛАНДИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което показва експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,3 процентни пункта от БВП.

⁽⁸⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобшаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Австрия**

(2021/C 304/20)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Австрия да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Австрия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Австрия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Австрия за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 129).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Австрия като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 28 април 2021 г. Австрия представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Австрия беше 8,9 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 83,9 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 9,6 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 6,8 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Австрия предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 3,5 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на приблизително равно на 2 % от БВП.
- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Австрия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а нейният консолидиран държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не намалаше със задоволителни темпове. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен и критерият за дълга не е спазен.

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е предпазлив за 2021 г. и 2022 г. В програмата за стабилност за 2021 г. се предвижда реалният БВП да нарасне умерено с 1,5 % през 2021 г. и да отбележи по-голям растеж с 4,7 % през 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. заложените стойности за реалния растеж са 3,4 % през 2021 г. и 4,3 % през 2022 г. Разликата между двете прогнози се дължи главно на различните крайни дати, което позволи на Комисията да вземе предвид в прогнозите си по-високата от очакваното експресна оценка за БВП за първото тримесечие, публикувана в края на април 2021 г. В допълнение в прогнозите на Комисията са отчетени разхлабването на ограниченията, състояло се през април 2021 г. в част от страната, и оповестяването от правителството на съществено разхлабване на ограничителните мерки от средата на май 2021 г.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира намаляване на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 8,9 % от БВП през 2020 г. на 8,4 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 89,6 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на -9,2 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 5,8 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са по-малко благоприятни от стойностите в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да се подобри и да възлиза на 7,6 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се прогнозира да нарасне на 87,2 % от БВП през 2021 г. Това е в голяма степен резултат от по-благоприятния макроикономически сценарий в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Австрия прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Австрия през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Някои от дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Отвъд времеви хоризонт на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., през 2023 г. оставашото кумулативно въздействие на тези невременни мерки се оценява предварително на около 1 % от БВП, като се състои главно от инвестиционни премии, въвеждането на регресивна амортизация и данъчно облекчение върху доходите на физическите лица, както и от капиталови трансфери. Тези невременни мерки включват също инвестиции в размер на приблизително 0,1 % от БВП, които се очаква да подпомогнат средносрочния потенциален растеж, а по този начин и устойчивостта.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,02 % от БВП през 2020 г., 0,1 % през 2021 г., 0,3 % през 2022 г., 0,3 % през 2023 г. и 0,2 % от БВП през 2024 г. Пролетната прогноза на Комисията включва изцяло тези безвъзмездни средства в своите бюджетни прогнози.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалят. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката, за да бъде подкрепена икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни спешни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Австрия да намалее на 4,3 % от БВП през 2022 г., главно поради прогнозирания висок икономически растеж от 4,7 % в реално изражение, очакваното възстановяване на пазара на труда и силното частно потребление. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее на 88,1 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са по-малко благоприятни от стойностите в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да се подобри и да възлиза на 3,0 % от БВП през 2022 г., а съотношението на дълга към БВП се прогнозира да намалее на 85,0 % от БВП през 2022 г. Това до голяма степен е резултат от различните базисни макроикономически сценарии. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява като неутрална (0,0 % от БВП)⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,1 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат неутрален принос⁽⁷⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) също се очаква да имат неутрален принос.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 3,0 % от БВП през 2023 г. на 2,5 % от БВП през 2024 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет вече да не надвишава 3 % от БВП през 2023 г. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 0,6 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,1 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат неутрален принос⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,4 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 3 %⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат следователно да стимулират потенциалния растеж на Австрия.
- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 88,1 % от БВП през 2023 г. на 87,6 % от БВП през 2024 г. В средносрочен план се счита, че Австрия е изправена пред средни рискове за фискалната устойчивост.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Австрия във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА АВСТРИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобшавашо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета

Председател

J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Полша**

(2021/C 304/21)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Полша да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Полша, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) Next Generation EU, включително Механизъм за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Полша за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Полша за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 135).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (4) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчетат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (5) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (6) На 30 април 2021 г. Полша представи своята програма за конвергенция за 2021 г. в съответствие с член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (7) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Полша беше 7,0 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 57,5 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на -6,4 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 4,3 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Промяната в съотношението на дълга към БВП се дължи и на емитирането на облигации от полския фонд за развитие (4,3 % от БВП) в контекста на политиката за противодействие на кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19, част от която вече е включена в дефицита на консолидирания държавен бюджет за 2020 г. Освен това Полша предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 10,5 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на равнище под ½ % от БВП.
- (8) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Полша, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен.
- (9) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е като цяло предпазлив, особено за 2022 г. В програмата за конвергенция за 2021 г. се предвижда растеж на реалния БВП от 3,8 % през 2021 г. и 4,3 % през 2022 г., което представлява по-малко стабилно възстановяване от прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. с 0,2 процентни пункта през 2021 г. и 1,1 процентни пункта през 2022 г. Това се дължи главно на факта, че основният сценарий, предвиден в програмата за конвергенция за 2021 г., не включва въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост върху полската икономика.
- (10) В своята програма за конвергенция за 2021 г. правителството планира намаление на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 7,0 % от БВП през 2020 г. на 6,9 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 60,0 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на -6,4 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 2,5 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози надвишават стойностите в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Разликата се дължи главно на по-големите разходи, включително за мерките за ограничаване на пандемията от COVID-19, планирани в програмата за конвергенция за 2021 г.

- (11) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Полша прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Полша през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са временни или съпътствани от компенсаторни мерки.
- (12) Програмата за конвергенция за 2021 г. все още не включва приходи от безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост.
- (13) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалее. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (14) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (15) В програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Полша да намалее на 4,2 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее на 59,2 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози надвишават стойностите в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и са резултат от допускането за по-големи разходи, наред с другото, за междинно потребление и социални трансфери, включително за мерките за ограничаване на пандемията от COVID-19. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на + 0,1 % от БВП⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,1 процентни пункта от БВП. Очаква се финансираните на национално равнище инвестиции да имат експанзионистичен принос от 0,3 процентни пункта от БВП.⁽⁷⁾ Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

- (16) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (17) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 3,2 % през 2023 г. на 2,5 % от БВП през 2024 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет през 2024 г. вече да не надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. Програмата за конвергенция за 2021 г. не включва информацията, необходима за оценка на общата фискална позиция през 2023 г. и 2024 г. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 5¾ % ⁽⁸⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Полша.
- (18) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 58,7 % от БВП през 2023 г. на 57,9 % от БВП през 2024 г. Съгласно последния анализ на устойчивостта на дълга се счита, че Полша е изправена пред слаби рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (19) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (20) Съветът оцени програмата за конвергенция за 2021 г. и последващите действия от страна на Полша във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ПОЛША:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да поддържа инвестициите, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

⁽⁸⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Португалия**

(2021/С 304/22)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Португалия да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Той препоръча също на Португалия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на благоразумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да се провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Португалия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Португалия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 142).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Португалия като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчетат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за деактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията съчете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за деактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след деактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 30 април 2021 г. Португалия представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Португалия беше 5,7 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 133,6 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 6 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на около 3 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Португалия предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на почти 4 % от БВП. реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на приблизително равно на 3½ % от БВП.
- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Португалия, тъй като неговият дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а неговият консолидиран държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не намалая със задоволителни темпове. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен и критерият за дълга не е спазен.

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е реалистичен през 2021 г. и 2022 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. реалният БВП се очаква се увеличи с 4 % през 2021 г. и с 4,9 % през 2022 г. Това е в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Секторите, свързани с контакти между хората, бяха особено тежко засегнати от кризата с COVID-19. Рисковете за макроикономическите перспективи продължават да клонят към влошаване поради силната зависимост на Португалия от международния туризъм, чието възстановяване все още е крайно несигурно.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира намаление на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 5,7 % от БВП през 2020 г. на 4,5 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да намалее до 128 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на - 5 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на около 3 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Португалия прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Португалия през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Някои от дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Отвъд времевия хоризонт на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., през 2023 г. оставащото кумулативно въздействие на тези невременни мерки се оценява предварително на около 1 % от БВП, като се състои предимно от допълнителни разходи за заплати в публичния сектор. Тези невременни мерки включват също инвестиции в размер на приблизително $\frac{1}{10}$ % от БВП, които се очаква да подпомогнат средносрочния потенциален растеж, а по този начин и устойчивостта.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се допуска, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,3 % от БВП през 2021 г., 1,3 % от БВП през 2022 г., 1,5 % от БВП през 2023 г., 1,3 % от БВП през 2024 г. и 1,1 % от БВП през 2025 г. В програмата за стабилност за 2021 г. се допуска също, че заемите в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост възлизат на 0,7 % от БВП през 2021 г., 0,2 % от БВП през 2022 г. и 0,1 % от БВП за всяка година в периода 2023—2025 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва тези безвъзмездни средства в своите бюджетни прогнози.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалее. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката, за да бъде подкрепена икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран ⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (17) В нейната програма за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Португалия да намалее на 3,2 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г., и очакваното икономическо възстановяване. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее до 123 % от БВП през 2022 г. Тези предвиждания са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на -1,1 % от БВП ⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,1 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентни пункта от БВП ⁽⁷⁾. Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат експанзионистичен принос от 0,7 процентен пункт от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 2,2 % от БВП през 2023 г. на 1,6 % от БВП през 2024 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет през 2023 г. вече да не надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 0,3 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да остане непроменен. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП ⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,3 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 3 % ⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Португалия.
- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 120,7 % от БВП през 2023 г. на 117,1 % от БВП през 2024 г. Предвид високото съотношение на дълга към БВП, което се очаква постепенно да намалява с течение на времето, се счита, че Португалия е изправена пред големи рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план съгласно последния анализ на устойчивостта на обслужването на дълга.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽⁸⁾ Другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Португалия във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ПОРТУГАЛИЯ:

1. През 2022 г. да използва Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно провежда разумна фискална политика. Да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Да ограничи растежа на текущите разходи, финансирани на национално равнище.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в националния бюджет — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета

Председател

J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Румъния**

(2021/C 304/23)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 3 април 2020 г. Съветът прие Решение (ЕС) 2020/509 ⁽³⁾, с което се установява наличието на ситуация на прекомерен дефицит в Румъния поради неспазване на критерия за дефицит през 2019 г. Решението се основаваше на актуализираните фискални цели на правителството, а последващото публикуване на дефицита по консолидирания държавен бюджет в размер на 4,3 % от БВП потвърди нарушението. Превизионното на референтната стойност по Договора от 3 % от БВП е резултат от непрекъснато натрупване на фискални дисбаланси, дължащо се на експанзионистична фискална политика от 2016 г. насам, в период на силен икономически растеж. На 3 април 2020 г. Съветът отправи и препоръка ⁽⁴⁾ за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния най-късно до 2022 г.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Решение (ЕС) 2020/509 на Съвета от 3 април 2020 г. относно наличието на прекомерен дефицит в Румъния (ОВ L 110, 8.4.2020 г., стр. 58).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 3 април 2020 г. за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния (ОВ C 116, 8.4.2020 г., стр. 1).

- (3) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽⁵⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръчва на Румъния да предприеме фискални политики в съответствие с препоръката на Съвета от 3 април 2020 г., като същевременно предприеме всички необходими мерки за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване.
- (4) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (5) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. В това съобщение Комисията изрази също така становище, че решението за деактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за деактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след деактивирането на общата клауза за дерогация.
- (6) На 5 май 2021 г. Румъния представи своята програма за конвергенция за 2021 г. — след крайния срок, установен в член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (7) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Румъния беше 9,2 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 47,3 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 3,6 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 1,5 % в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Румъния предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 4 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на приблизително равно на 1½ % от БВП.
- (8) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е реалистичен за 2021 г. и 2022 г. Според програмата за конвергенция за 2021 г. растежът на реалния БВП се очаква да бъде 5,0 % през 2021 г. и 4,8 % през 2022 г. И през двете години се очаква вътрешното търсене със силен растеж на потреблението и инвестициите да бъде основният двигател. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. за растежа на Румъния е малко над тази в програмата за конвергенция за 2021 г. — 5,1 % през 2021 г. и 4,9 % през 2022 г., което също се дължи на вътрешното търсене.
- (9) В своята програма за конвергенция за 2021 г. правителството планира намаление на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 9,2 % от БВП през 2020 г. на 8 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 50,8 % от БВП през 2021 г. Според програмата за конвергенция за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на 3,3 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 1,5 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (10) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Румъния прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Мерките, предприети от Румъния през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време се наблюдава непрекъснато фискално въздействие на експанзионистичните мерки, приети преди пандемията от COVID-19. Тези мерки включват по-специално увеличаване на пенсиите и други социални разходи и намаляване на данъците.

⁽⁵⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Румъния за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Румъния за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 149).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) В програмата за конвергенция за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,1 % от БВП през 2021 г., 0,6 % от БВП през 2022 г., 1,2 % от БВП през 2023 г., 1,2 % от БВП през 2024 г., 0,9 % от БВП през 2025 г. и 0,9 % от БВП през 2026 г. В програмата за конвергенция за 2021 г. се приема също, че заемите по Механизма за възстановяване и устойчивост възлизат на 2,3 % от БВП през 2025 г. и 2,5 % от БВП през 2026 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва само безвъзмездните средства в своите бюджетни прогнози, тъй като в програмата за конвергенция за 2021 г. се предвижда заемите да започнат след периода, обхванат от прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (12) За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (13) В програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Румъния да намалее на 6,2 % от БВП през 2022 г., главно поради спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне на 52,9 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са по-благоприятни в сравнение с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспомнатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на -0,5 % от БВП⁽⁷⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,4 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.⁽⁸⁾ Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат неутрален принос.
- (14) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 4,4 % през 2023 г. на 2,9 % от БВП през 2024 г. Планира се дефицитът по консолидирания държавен бюджет през 2024 г. вече да не надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. Въз основа на програмата за конвергенция за 2021 г. общата фискална позиция — включително също така въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 0,6 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,2 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП⁽⁹⁾. Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат рестриктивен принос от 0,8 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 5¼ %⁽¹⁰⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Румъния.
- (15) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да нарасне на 53,3 % от БВП през 2023 г. и да намалее до 52,4 % от БВП през 2024 г. С оглед на особено бързо увеличаващия се дълг в средносрочен план, главно поради големия дефицит, прогнозиран за 2022 г., и неблагоприятните условия за финансиране в сравнение с други държави членки, се счита, че Румъния е изправена пред големи рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план, както е посочено в последния анализ на устойчивостта на дълга.
- (16) На 2 юни 2021 г. Комисията препоръчва препоръка на Съвета за коригиране на прекомерния дефицит на Румъния до 2024 г. Съгласно тази препоръка Румъния трябва да постигне цел за номиналния дефицит по консолидирания държавен бюджет от 8,0 % от БВП през 2021 г., 6,2 % от БВП през 2022 г., 4,4 % от БВП през 2023 г. и 2,9 % от БВП през 2024 г., което съответства на номинален темп на растеж на нетните първични държавни разходи от 3,4 % през 2021 г., 1,3 % през 2022 г., 0,9 % през 2023 г. и 0,0 % през 2024 г. Това съответства на годишна структурна корекция в размер на 0,7 % от БВП през 2021 г., 1,8 % от БВП през 2022 г., 1,7 % от БВП през 2023 г. и 1,5 % от БВП през 2024 г.

⁽⁷⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁹⁾ Другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, се очаква да имат неутрален принос.

⁽¹⁰⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

- (17) Съветът оцени програмата за конвергенция за 2021 г. и последващите действия от страна на Румъния във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА РУМЪНИЯ:

1. Да предприеме фискални политики в съответствие с Препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г. за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния ⁽¹¹⁾.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

⁽¹¹⁾ Вж. страница XX от настоящия брой на Официален вестник.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА
от 18 юни 2021 година
за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния
(2021/C 304/24)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 126, параграф 7 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Съгласно член 126 от Договора за функционирането на Европейския съюз държавите членки трябва да избягват прекомерен бюджетен дефицит.
- (2) Пактът за стабилност и растеж (ПСР) се основава на целта за осигуряване на стабилни публични финанси като средство за укрепване на предпоставките за ценова стабилност и силен и устойчив растеж, водещ до създаване на трудова заетост.
- (3) След препоръка на Комисията, на 3 април 2020 г. Съветът реши с Решение (ЕС) 2020/509 ⁽¹⁾ в съответствие с член 126, параграф 6 от Договора, че в Румъния е налице прекомерен дефицит и отправи препоръка за коригиране на прекомерния дефицит най-късно до 2022 г. ⁽²⁾ (наричана по-долу „Препоръката на Съвета от 3 април 2020 г.“) в съответствие с член 126, параграф 7 от Договора и член 3 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽³⁾.
- (4) На 20 март 2020 г. Комисията прие съобщение относно задействането на общата клауза за дерогация от ПСР. Както е посочено в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 ⁽⁴⁾ на Съвета и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97, клаузата улеснява координирането на бюджетните политики в период на сериозен икономически спад. В посоченото съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид сериозният икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за задействане на общата клауза за дерогация на ПСР са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията.
- (5) На 15 септември 2020 г. Румъния представи своя доклад относно действията, предприети в отговор на Препоръката на Съвета от 3 април 2020 г. В този доклад бе посочено значително влошаване на нейните публични финанси през 2020 г., главно поради пандемията от COVID-19.
- (6) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие Съобщение относно фискалната позиция на Румъния. В светлината на продължаващата изключителна несигурност, създадена от пандемията от COVID-19, и извънредното ѝ макроикономическо и фискално въздействие, Комисията счете, че в този момент не би могло да се вземе решение за по-нататъшни стъпки в процедурата при прекомерен дефицит, стартирана по отношение на Румъния. По-специално изключителната несигурност, включително относно разработването на надежден курс за фискална политика, не позволяваше на Комисията да представи на дадения етап препоръка за препоръка на Съвета съгласно член 126,

⁽¹⁾ Решение (ЕС) 2020/509 на Съвета от 3 април 2020 г. относно наличието на прекомерен дефицит в Румъния (ОВ L 110, 8.4.2020 г., стр. 58).

⁽²⁾ Препоръка на Съвета от 3 април 2020 г. за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния (ОВ C 116, 8.4.2020 г., стр. 1).

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1).

параграф 7 от Договора. Комисията заяви, че през пролетта на 2021 г ще направи преценка на състоянието на бюджета на Румъния въз основа на данните за изпълнението на бюджета за 2020 г., бюджета за 2021 г. и пролетната икономическа прогноза на Комисията за 2021 г. и че ако е целесъобразно, ще предложи нови стъпки в рамките на процедурата при прекомерен дефицит, като вземе предвид продължавашото прилагане на общата клауза за дерогация на ПСР през 2021 г.

- (7) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставя допълнителна насока на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. В посоченото съобщение Комисията изрази становището си, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация на ПСР следва да включва цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. На 2 юни 2021 г. Комисията прие съобщение, озаглавено „Координиране на икономическите политики през 2021 г.: преодоляване на COVID-19, подкрепа на възстановяването и модернизирание на нашата икономика“. Съгласно посоченото съобщение общата клауза за дерогация на ПСР ще продължи да бъде прилагана през 2022 г., като се очаква тя да бъде дезактивирана, считано от 2023 г.
- (8) Съгласно актуализация на Обзора за устойчивост на дълга за 2020 г. на Комисията за отразяване на пролетната икономическа прогноза на Комисията за 2021 г., рисковете за средносрочната и дългосрочната фискална устойчивост на Румъния остават високи. Тези рискове трябва да бъдат преодоляни с адекватен средносрочен фискален план, подкрепен от структурни мерки.
- (9) В светлината на силното свиване на икономическата дейност поради пандемията от COVID-19 и свързаната с това необходимост от фискални политики за подкрепа за възстановяването през 2021 г. и 2022 г., Препоръката на Съвета от 3 април 2020 г. вече не представлява подходяща основа за насоки за фискалната политика на Румъния.
- (10) Съгласно последното изречение на член 3, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1467/97 в случай на сериозен икономически спад в еврозоната или в Съюза като цяло Съветът може да реши, по препоръка на Комисията, да приеме преразгледана препоръка съгласно член 126, параграф 7 от Договора, при условие че това не застрашава фискалната устойчивост в средносрочен план.
- (11) Съгласно член 126, параграф 7 от Договора и член 3 от Регламент (ЕО) № 1467/97 Съветът трябва да отправи препоръка до съответната държава членка, с която се определя краен срок за коригирането на прекомерния дефицит. В тази препоръка трябва да се определи максимален срок от шест месеца, през който съответната държава членка да предприеме ефективни действия в тази насока, като срокът може да бъде намален на три месеца, когато ситуацията го налага. Освен това в посочената препоръка за коригиране на прекомерния дефицит Съветът трябва да изиска да бъдат постигнати годишни бюджетни цели, които съгласно прогнозата, на която се базира препоръката, съответстват на минимално годишно подобрене на структурното салдо, т.е. коригирано спрямо фазата на икономическия цикъл салдо, без еднократните и другите временни мерки, от най-малко 0,5 % от БВП като целеви показател.
- (12) Реалният БВП в Румъния се сви с 3,9 % през 2020 г. Съгласно пролетната икономическа прогноза на Комисията за 2021 г. се предвижда реалният БВП да нарасне обратно с 5,1 % през 2021 г. и 4,9 % през 2022 г. Очаква се частното потребление да се възстанови с разгръщането на ваксинациите и постепенната отмяна на мерките за социално дистанциране, като се очаква също така растежът на заплатите да остане солиден. Началото на реализирането на проекти в рамките на Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ), посочен в Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ предполага даването на нов импулс на растежа на инвестициите. Приносът на нетния износ, т.е. износът минус вноса, се очаква да остане отрицателен през прогнозния период. Това е така, защото се очаква вносът да бъде стимулиран от възстановяването на частното потребление, както и от увеличаването на инвестициите. Очаква се износът да получи подкрепа от възстановяването на външното търсене, но все пак да остане с по-слаба динамика от вноса. Перспективата за растеж е изложена на умерени рискове. От една страна, надеждна средносрочна фискална стратегия може да спомогне за разсейване на опасенията относно фискалната устойчивост, по-специално когато е съчетана с амбициозни реформи (включително съдържащите се в ПВУ). Това ще спомогне за преодоляване на макроикономическите дисбаланси в Румъния, ще намали рисковете за финансовата стабилност и ще допринесе за устойчив растеж, включително чрез подобряване на инвестиционния климат. От друга страна, несигурността по отношение на изготвянето на публичните политики и забавянето или неефективността при изпълнението на ПВУ би могло да има отрицателни последици за доверието.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (13) На 2 март 2021 г. румънският парламент прие бюджета и средносрочната фискална стратегия за 2021 г. на Румъния. Фискалната стратегия, заедно с информацията относно профила на безвъзмездната финансова подкрепа и заемите по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 (наричан по-долу „Механизма“), бяха взети предвид в програмата за конвергенция на Румъния за 2021 г. (наричана по-долу „Програма за конвергенция“), която бе предоставена на Комисията на 5 май 2021 г. Като изхожда от бюджетен дефицит на сектор „Държавно управление“ от 9,2 % от БВП през 2020 г., Програмата за конвергенция има за цел бюджетен дефицит на сектор „Държавно управление“ под 3 % от БВП през 2024 г. в следните стъпки: 8,0 % от БВП през 2021 г., 6,2 % от БВП през 2022 г., 4,4 % от БВП през 2023 г. и 2,9 % от БВП през 2024 г. Фискалната корекция, определена в Програмата за конвергенция, се основава предимно на разходите. Предвижда се контрол на разходите (намаление като процент от БВП), по-специално при заплатите в публичния сектор (спад с 1,4 процентни пункта между 2022 г. и 2024 г.) и социалните трансфери (спад с 0,9 процентни пункта между 2022 г. и 2024 г.).
- (14) Пролетната икономическа прогноза на Комисията за 2021 г., която се простира до 2024 г., предвижда бюджетен дефицит на сектор „Държавно управление“ от 8,0 % от БВП през 2021 г., 7,1 % от БВП през 2022 г. и 6,8 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Тази прогноза взема предвид разходите, които се очаква да бъдат финансирани посредством безвъзмездна финансова подкрепа и заеми от Механизма, както са представени в Програмата за конвергенция и в допълнителната информация, предоставена от Румъния. Предвиденото от Комисията намаление на номиналния дефицит по консолидирания държавен бюджет се дължи главно на постепенното приключване на спешните мерки, предприети в отговор на пандемията от COVID-19, на по-високите приходи в резултат на прогнозираното икономическо възстановяване и на допълнителното положително въздействие на инвестициите и реформите, които се очаква да бъдат финансирани от Механизма. Освен това румънското правителство е решило да замрази заплатите в публичния сектор през 2021 г. и 2022 г., да отложи увеличението на пенсиите през 2021 г., както и да ги увеличи умерено през 2022 г., мерки, които допринасят за подобренията изгледи в сравнение с описаните в есенната икономическа прогноза на Комисията от 2020 г. Тези мерки вече са приети. В допълнение румънското правителство възнамерява да приеме ново пенсионно законодателство, което да запази разходите за пенсии сравнително непроменени като процент от БВП. Прогнозата за по-висок дефицит в пролетната икономическа прогноза на Комисията за 2021 г., в сравнение с Програмата за конвергенция, произтича от факта, че планираната консолидация не е напълно подкрепена от приетите или оповестени по правдоподобен начин мерки и следователно не би могла да бъде взета предвид в посочената прогноза. Комисията предвижда структурният дефицит на Румъния да се подобри с 0,7 процентни пункта от БВП през 2021 г. и с 0,5 процентни пункта от БВП през 2022 г., както и да се влоши с 0,1 процентни пункта от БВП през 2023 г. и с 0,4 процентни пункта от БВП през 2024 г.
- (15) Консолидираният държавен дълг бе в размер на 34,7 % от БВП в края на 2018 г., 35,3 % от БВП в края на 2019 г. и 47,3 % от БВП в края на 2020 г. Съгласно пролетната икономическа прогноза на Комисията за 2021 г. се предвижда той да нарасне до 49,7 % от БВП в края на 2021, до 52,7 % от БВП в края на 2022 и до 59,5 % от БВП в края на 2024 г., като така за пръв път се доближи до референтната стойност от 60 % от БВП, посочена в Договора, в отсъствието на корективни мерки в допълнение към онези, които вече са приети или оповестени по правдоподобен начин.
- (16) Анализът на средносрочната до дългосрочната устойчивост на дълга, актуализиран след пролетната икономическа прогноза на Комисията за 2021 г., потвърждава, че рисковете пред устойчивостта са високи в средносрочен план. Съгласно базовата 10-годишна прогноза съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП ще продължи да нараства през периода на прогнозата и ще достигне равнище близо до 90 % от БВП. Рисковете за устойчивостта на дълга се пораждат от големите бюджетни дефицити, разходите, свързани със застаряването на населението, и уязвимостта на развитието на дълга спрямо макроикономически сътресения. Увеличенията на пенсиите, приети през лятото на 2019 г., но отложени до края на 2022 г., са преобладаващият източник на рискове за устойчивостта на дълга. Структурата на дълга с висок дял, деноминиран в чуждестранна валута, и значителен дял, държан от чуждестранни лица, добавя към рисковете за устойчивостта на дълга, при все че интервенциите на Националната банка на Румъния на вторичния пазар спомогнаха за запазването на правителствените разходи за заеми на благоприятни равнища през 2020 г. Освен това са налице рискове, свързани с условни задължения, произтичащи от държавни гаранции (1,4 % от БВП), предоставени на фирмите и самонаетите лица по време на кризата, свързана с COVID-19. Предвижда се нарастване на brutните нужди от финансиране. От друга страна, реформите и инвестициите в рамките на Next Generation EU, ако бъдат ефективно извършени, се очаква да имат положително въздействие върху растежа на БВП през идните години, като така допринесат за устойчивостта на дълга.
- (17) Съгласно член 3, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1467/97 корекцията на прекомерния дефицит трябва да приключи през годината, следваща годината на неговото установяване, освен ако са налице особени обстоятелства. Планът за корекции следва да бъде определен в съответствие с Регламент (ЕО) № 1467/97, като се вземат предвид икономическата и фискалната позиция на съответната държава членка.
- (18) В настоящата ситуация в Румъния са налице такива особени обстоятелства. Предоставянето на Румъния на още една година, което би било в съответствие с правилото, установено в член 3, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1467/97, би изисквало много рязка фискална корекция и би довело до значителни загуби на производство, което би изложило на

риск икономическото възстановяване след пандемията от COVID-19. Един план за корекции с краен срок за коригиране на прекомерния дефицит до 2024 г., въпреки че все още ще изисква значителни годишни корекции, би означавал по-постепенни усилия и би постигнал добър баланс между фискалната консолидация и подкрепата за икономическото възстановяване. Новият план за корекции отчита и променената фискална позиция, включително развитието на бюджета през 2020 г. и новата бюджетна стратегия, въведена от румънското правителство. Реформите, включително тези, които подобряват управлението на публичните финанси, ще бъдат от основно значение за гарантирането на трайна корекция на прекомерния дефицит. С оглед на тези съображения и в съответствие с насоките за фискалната политика, определени в съобщението на Комисията от 3 март 2021 г., определянето на краен срок за коригиране на прекомерния дефицит до 2024 г. е обосновано.

- (19) За постигането на надежден и устойчив план за корекции в рамките на посочения краен срок Румъния ще трябва да постигне целта за номинален дефицит по консолидирания държавен бюджет от 8,0 % от БВП през 2021 г., 6,2 % от БВП през 2022 г., 4,4 % от БВП през 2023 г. и 2,9 % от БВП през 2024 г. в съответствие със собствените цели на правителството. Въз основа на пролетната икономическа прогноза на Комисията за 2021 г. това съответства на номинален темп на растеж на нетните първични държавни разходи от 3,4 % през 2021 г., 1,3 % през 2022 г., 0,9 % през 2023 г. и 0,0 % през 2024 г. ⁽⁶⁾. Тези темпове на растеж на нетните първични държавни разходи ще бъдат основният показател, използван за оценка на фискалното усилие, ако е необходим внимателен анализ. Съответната годишна фискална корекция на структурното салдо е в размер на 0,7 % от БВП през 2021 г., 1,8 % от БВП през 2022 г., 1,7 % от БВП през 2023 г. и 1,5 % от БВП през 2024 г.
- (20) За да бъде оценено потенциалното въздействие на цялостната фискална политика върху производството в настоящия момент, значителните плащания от бюджета на Съюза (по линия на Механизма и други структурни фондове на Съюза) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи като мярка на фискалната позиция ⁽⁷⁾. Въз основа на това се очаква средствата на Съюза да окажат значително положително въздействие върху румънската икономика през идните години. По-конкретно инвестициите и реформите, подкрепяни от Механизма, предоставят възможност на Румъния да подобри основната си фискална позиция в средносрочен план, като същевременно продължават да подкрепят растежа и създаването на работни места.
- (21) Мерките за бюджетна консолидация следва да гарантират трайна корекция във връзка с прекомерния дефицит, като същевременно са насочени към подобряване на качеството на публичните финанси и увеличаване на потенциала за икономически растеж на икономиката. Реформите от фискален и по-широк икономически характер, включително реформите на пенсионната система, данъчната администрация, заплатите в публичния сектор и управлението на държавните предприятия, следва да подкрепят усилията за фискална консолидация и да ги направят устойчиви.
- (22) От 2016 г. насам Румъния системно и многократно се отклонява от своите национални фискални правила и от графика за приемането на средносрочната фискална стратегия, заложили в националната фискална рамка. В бъдеще бюджетната корекция на Румъния би била подкрепена от пълното прилагане на националната фискална рамка,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ПРЕПОРЪКА:

1. Румъния следва да преодолее прекомерния дефицит най-късно до 2024 г.
2. Румъния следва да постигне целеви номинален дефицит по консолидирания държавен бюджет от 8,0 % от БВП през 2021 г., 6,2 % от БВП през 2022 г., 4,4 % от БВП през 2023 г. и 2,9 % от БВП през 2024 г., което съответства на номинален темп на растеж на нетните първични държавни разходи от 3,4 % през 2021 г., 1,3 % през 2022 г., 0,9 % през 2023 г. и 0,0 % през 2024 г. Това отговаря на годишна корекция на структурното салдо в размер на 0,7 % от БВП през 2021 г., 1,8 % от БВП през 2022 г., 1,7 % от БВП през 2023 г. и 1,5 % от БВП през 2024 г.
3. Румъния следва да приложи изцяло приетите вече мерки за 2021 г. Тя следва да определи и да приложи допълнителните мерки, необходими за постигане на корекцията на своя прекомерния дефицит до 2024 г. Мерките за бюджетна консолидация следва да гарантират устойчива корекция, като същевременно подкрепят растежа. Всички извънредни приходи следва да се използват за намаляване на дефицита по консолидирания държавен бюджет.

⁽⁶⁾ Нетните първични разходи на държавното управление се състоят от общите държавни разходи с изключение на разходите за лихви, разходите по програми на Съюза, които изцяло се покриват от приходи от фондове на Съюза, и недискреционните промени в разходите за обезщетения при безработица. Държавните разходи за бруто образуване на основен капитал се изглаждат за период от четири години. Дискреционните мерки по отношение на приходите и предвиденото по закон увеличаване на приходите са взети предвид. Еднократните мерки по отношение както на приходите, така и на разходите, са нетирани.

⁽⁷⁾ Цялостната фискална позиция се измерва чрез сравняване на промяната в първичните разходи (без дискреционните мерки по отношение на приходите, но включително промените в разходите, финансирани от Механизма и друга безвъзмездна финансова подкрепа от Европейския съюз) с 10-годишния среден потенциален темп на растеж. Тази оценка обаче не включва въздействието на реформите, които са част от ПВУ и могат да стимулират икономическия потенциал на Румъния. Отрицателен знак за показателя съответства на излишък в растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което показва експанзионистична фискална политика.

4. Съветът определя 15 октомври 2021 г. като краен срок за Румъния да предприеме ефективни действия и, в съответствие с член 3, параграф 4а от Регламент (ЕО) № 1467/97, да докладва за консолидационната стратегия, предвидена за постигане на поставените цели. След тази дата Румъния следва да докладва за напредъка по прилагането на настоящата препоръка най-малко на всеки шест месеца до пълното преодоляване на прекомерния дефицит. Освен това Румъния следва да гарантира пълното и ефективно прилагане на националната си фискална рамка. За да се гарантира успехът на средносрочната фискална стратегия, ще бъде важно също така фискалната консолидация да бъде подкрепена с всеобхватни реформи.

Адресат на настоящата препоръка е Румъния.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета

Председател

J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Словения**

(2021/С 304/25)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръчва на Словения да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Словения, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да се провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които укрепват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Словения за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словения за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 157).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Словения като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 30 април 2021 г. Словения представи своята програма за стабилност за 2021 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Словения беше 8,4 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 80,8 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 8,9 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 5,2 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Словения предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 5,5 % от БВП. реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на равнище под ½ % от БВП.
- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Словения, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а нейният консолидиран държавен дълг надхвърля референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не намаля със удовлетворителни темпове. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен и критерият за дълга не е спазен.

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е предпазлив за 2021 г. и 2022 г. В програмата за стабилност за 2021 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 4,6 % през 2021 г. и 4,4 % през 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда растеж на реалния БВП с 4,9 % през 2021 г. и с 5,1 % през 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. частното потребление се очаква да се възстанови малко по-бързо, отколкото в програмата за стабилност за 2021 г., поради потиснатото от кризата търсене и прогнозирания по-висок ръст на заетостта и заплатите. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се очакват също така по-голяма динамика на инвестициите през 2022 г. и по-голям износ през 2021 г. и 2022 г.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира увеличение на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 8,4 % от БВП през 2020 г. на 8,6 % от БВП през 2021 г. и намаление на съотношението на дълга към БВП на 80,4 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност през 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) би следвало да възлиза на -9,2 % от БВП през 2021 г., което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 2,6 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., според която се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да достигне 8,5 % от БВП, а съотношението на дълга към БВП да възлезе на 79,0 % от БВП. Макар и двете прогнози да предвиждат значително увеличение на първичните разходи, което не се обяснява с временни извънредни мерки, свързани с кризата, съществуват различия в техния състав. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда по-нисък ръст на публичните инвестиции поради по-слабото усвояване на средствата от Съюза през 2021 г. и по-бавното въвеждане на финансирани на национално равнище инвестиционни проекти. Може да се очаква и по-висок номинален растеж в някои категории текущи разходи. Прогнозираното съотношение на дълга към БВП в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. е по-ниско поради по-благоприятната динамика на номиналния БВП.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Словения прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Словения през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,6 % от БВП през 2021 г., 1,2 % през 2022 г. и 0,7 % през 2023 г. В нея се предвиждат допълнителни разходи в размер на 0,2 % от БВП през 2024 г. и около 0,3 % през 2025 г. и 2026 г. В програмата за стабилност за 2021 г. се приема и че заемите по Механизма за възстановяване и устойчивост възлизат на 0,1 % от БВП през 2022 г. и достигат 0,4 % от БВП през 2025 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. не включва изцяло тези безвъзмездни средства в бюджетните прогнози поради факта, че тази информация не беше налична към крайната дата за тази прогноза. Вместо това в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се приема, че разходите са финансирани с безвъзмездни средства в размер на 0,2 % от БВП през 2021 г. и 0,6 % от БВП през 2022 г. въз основа на информацията в плана за възстановяване и устойчивост, приет от правителството на 28 април 2021 г.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намаляват. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от

(5) По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.

- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Словения да намалее до 5,7 % от БВП през 2022 г., главно поради икономическото възстановяване и премахването на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее на 79,6 % от БВП през 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда по-малък дефицит (4,7 % от БВП) и по-ниски съотношения на дълга (76,7 % от БВП). И в двете прогнози ръстът на първичните разходи (като се изключат свързаните с кризата временни извънредни мерки) остава голям. Разликата в прогнозите за дефицита се обяснява до голяма степен с по-благоприятния макроикономически сценарий в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и следователно с по-ниския дял на общите разходи в БВП. Никоя от двете прогнози не включва въздействието на редица мерки, включително мащабен пакет от данъчни реформи, приет неотдавна от правителството. Според информацията, предоставена в програмата за стабилност за 2021 г., тези мерки, ако бъдат приети от парламента, могат да доведат до увеличаване на дефицита с най-малко 0,7 % от БВП през 2022 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспомнатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на - 0,1 % от БВП⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,3 процентни пункта от БВП. Очаква се финансираните на национално равнище инвестиции да имат неутрален принос⁽⁷⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 3,8 % от БВП през 2023 г. на 2,8 % от БВП през 2024 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет през 2024 г. вече да не надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 1,5 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,6 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,4 процентни пункта от БВП⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,6 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 4¼ %⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Словения.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, също да имат неутрален принос.

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

- (20) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 79,0 % от БВП през 2023 г. на 78,0 % от БВП през 2024 г. Счита се, че Словения е изправена пред средни рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план съгласно последния анализ на устойчивостта на обслужването на дълга.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намалела в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Словения във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА СЛОВЕНИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази финансираните на национално равнище инвестиции.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Словакия**

(2021/C 304/26)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръчва на Словакия да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Словакия, когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на обслужването на дълга, като същевременно увеличи инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да се провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Словакия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словакия за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 164).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Словакия като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност. Някои мерки обаче изглеждат не са временни или не са съгътствани от компенсаторни мерки.
- (5) Next Generation EU, включително Механизма за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 12 май 2021 г. Словакия представи своята програма за стабилност за 2021 г. — след крайния срок, установен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Словакия беше 6,2 % от brutния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 60,6 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 4,8 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,6 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Словакия предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 2,1 % от БВП. реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на приблизително равно на 1 % от БВП.

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Словакия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а консолидираният държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен, но критерият за дълга е спазен.
- (11) Макроикономическият сценарий, на който се основават бюджетните прогнози, е реалистичен през 2021 г. и 2022 г. предвид настоящата несигурност. В програмата за стабилност за 2021 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 3,3 % през 2021 г. и 6,3 % през 2022 г. За сравнение, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда по-бързо възстановяване с растеж на реалния БВП от 4,8 % през 2021 г. и 5,2 % през 2022 г.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира увеличаване на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 6,2 % от БВП през 2020 г. на 9,9 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да нарасне на 64,1 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на -4,0 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 2,3 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Планираните съотношения на дефицита и дълга към БВП са по-високи от прогнозираните в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Комисията прогнозира дефицит по консолидирания държавен бюджет от 6,5 % и съотношение на дълга към БВП от 59,5 % през 2021 г. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. не включва провизия за разходите, свързани с пандемията, в размер на 2,4 процентни пункта от БВП, нито за по-високите разходи на държавните предприятия и на социалноосигурителното дружество, които са включени в консолидирания държавен бюджет, тъй като крайната дата за прогнозата липсваше такава информация. Комисията прогнозира, че приходите ще бъдат с 0,2 процентни пункта от БВП по-високи, а разходите с 3,4 процентни пункта по-ниски от тези в програмата за стабилност за 2021 г. Основните разлики в разходите се дължат на по-ниското междинно потребление, по-ниските социални плащания и по-ниските субсидии, заложили в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. Прогнозата на Комисията за по-нисък дълг се обяснява основно с по-ниското първично салдо (с 3,6 процентни пункта).
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Словакия прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Словакия през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Същевременно някои от дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през периода 2020—2021 г., не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Отвъд времевия хоризонт на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., през 2023 г., оставащото кумулативно въздействие на тези невременни мерки се оценява предварително на около 1 % от БВП, което се изразява главно в повторното въвеждане на коледните премии, промени в схемата за зелена енергия, по-високо възнаграждение за военнослужещите, намаляване на данъка върху моторните превозни средства, отмяна на данъка върху банките, безвъзмездни средства за здравни заведения и данъчни кредити при наличие на деца. Тези невременни мерки бяха само частично компенсирани от замразяването на минималната пенсия и на нарастването на оперативните разходи на министерствата.
- (14) Програмата за стабилност за 2021 г. не включва във фискалните агрегати приходи от безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост. Въпреки това в нея се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,2 % от БВП през 2021 г., 1,1 % през 2022 г. и 1,3 % през 2023 г. и 2024 г. в базовия макроикономически сценарий. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва тези безвъзмездни средства в своите бюджетни прогнози.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намаляват. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни

трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.

- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Словакия да намалее до 5,1 % от БВП през 2022 г., главно поради премахването на временните мерки за подкрепа през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне на 65,5 % от БВП през 2022 г. Тези прогнози са над прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. В прогнозата на Комисията се приема, че през 2022 г. ще има по-ограничени мерки, свързани с COVID-19, а усвояването на средствата от Съюза ще бъде по-бързо в сравнение с предвиденото в програмата за стабилност за 2021 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспомнатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на + 0,9 % от БВП⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,8 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,7 процентни пункта от БВП⁽⁷⁾. Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат рестриктивен принос от 1,1 процентни пункта от БВП.
- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 4,1 % от БВП през 2023 г. на 3,8 % от БВП през 2024 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. вече да не надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП за периода на действие програмата за стабилност за 2021 г. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 0,2 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и

⁽⁵⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

устойчивост и други средства на Съюза, да намалее с 0,3 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат неутрален принос⁽⁸⁾. Очаква се финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) да имат рестриктивен принос от 1,3 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 4½ %⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Словакия.

- (20) Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне от 64,6 % от БВП през 2023 г. на 65,8 % от БВП през 2024 г. Счита се, че Словакия е изправена пред средни рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план съгласно последния анализ на устойчивостта на обслужването на дълга.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намалела в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Словакия във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.

ПРЕПОРЪЧВА НА СЛОВАКИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази финансираните на национално равнище инвестиции.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобшаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета

Председател

J. LEÃO

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 1,6 процентни пункта от БВП.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Финландия**

(2021/C 304/27)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Финландия да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Финландия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) В Препоръката на Съвета за 2021 г. относно икономическата политика на еврозоната се посочва, че фискалните политики следва да останат подкрепящи във всички държави членки от еврозоната през цялата 2021 г. и че мерките на политиката следва да бъдат съобразени със специфичните за всяка държава обстоятелства и да бъдат навременни, временни и целенасочени. Когато епидемичните и икономическите условия позволяват това, извънредните мерки следва постепенно да бъдат премахнати, като същевременно се води борба със социалните последици от кризата и въздействието ѝ върху пазара на труда. Държавите членки следва да се провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно се увеличат инвестициите. Държавите членки следва да провеждат реформи, които засилват обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Финландия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Финландия за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 171).

- (4) На 18 ноември 2020 г. Комисията прие становищата си относно проектите на бюджетни планове за 2021 г. на държавите членки от еврозоната, които се основаваха на качествена оценка на фискалните мерки. Комисията беше на мнение, че проектът на бюджетен план на Финландия като цяло е в съответствие с препоръките за фискалната политика, определени в препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г., както и че повечето мерки, включени в проекта на бюджетен план, подпомагат икономическата активност в условията на съществена несигурност.
- (5) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, с който се създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.
- (6) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизъмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчитат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (7) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (8) На 13 май 2021 г. Финландия предостави своята програма за стабилност за 2021 г. — след срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (9) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Финландия беше 5,4 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 69,2 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 4,6 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,0 % в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Финландия предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 20,1 % от БВП. реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на приблизително равно на 1 % от БВП.
- (10) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Финландия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от БВП, а нейният консолидиран държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не намалая със удовлетворителни темпове. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен и критерият за дълга не е спазен.

(4) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (11) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е правдоподобен през 2021 г. и 2022 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. се очаква растежът на реалния БВП да достигне 2,6 % през 2021 г. и 2,5 % през 2022 г. Това е в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., макар че тази прогноза предвижда малко по-високо потребление и растеж на БВП през 2022 г.
- (12) В своята програма за стабилност за 2021 г. правителството планира намаление на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 5,4 % от БВП през 2020 г. на 4,7 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да се увеличи на 71,6 % от БВП през 2021 г. Според програмата за стабилност за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) е предвидено да бъде - 4,1 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 1,5 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози са в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г.
- (13) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Финландия прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Финландия през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., са временни или съпътствани от компенсаторни мерки.
- (14) В програмата за стабилност за 2021 г. се приема, че инвестициите и реформите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, възлизат на 0,1 % от БВП през 2021 г., 0,2 % от БВП през 2022 г., 0,2 % от БВП през 2023 г., 0,2 % от БВП през 2024 г. и 0,1 % от БВП през 2025 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. тези безвъзмездни средства са включени в бюджетните прогнози, но с допускането, че мерките, финансирани от Механизма за възстановяване и устойчивост, ще бъдат отпуснати в началото на периода през 2021 г. и 2022 г.
- (15) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намалее. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁵⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (16) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (17) В програмата за стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Финландия да намалее до 2,9 % от БВП през 2022 г., главно поради спирането на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне на 72,4 % от БВП през 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. се предвижда по-малък дефицит (2,1 % от БВП) и

(5) По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

по-ниски съотношения на дълга (70,1 % от БВП), което отразява предимно включването на мерките, приети от правителството на 29 април, в програмата за стабилност за 2021 г., както и прогноза на Комисията за по-силно икономическо възстановяване през 2022 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на 0,5 % от БВП⁽⁶⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,1 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП⁽⁷⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,4 процентни пункта от БВП.

- (18) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (19) Според средносрочните бюджетни планове на програмата стабилност за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее от 2,1 % през 2023 г. на 1,7 % от БВП през 2024 г. Въз основа на програмата за стабилност за 2021 г. общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява средно на 0,7 % от БВП през 2023 г. и 2024 г. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да остане непроменен. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат рестриктивен принос от 0,5 процентни пункта от БВП. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 3 %⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Финландия.
- (20) Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне от 73,9 % от БВП през 2023 г. на 74,7 % от БВП през 2024 г. Счита се, че Финландия е изправена пред ниски рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план съгласно последния анализ на устойчивостта на обслужването на дълга.
- (21) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (22) Съветът оцени програмата за стабилност за 2021 г. и последващите действия от страна на Финландия във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ФИНЛАНДИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази финансираните на национално равнище инвестиции.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.

⁽⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобшавашо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 18 юни 2021 година****съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Швеция**

(2021/C 304/28)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

- (1) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж. Общата клауза за дерогация, както е посочена в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета ⁽²⁾, улеснява координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията изрази становището си, че като се има предвид очакваният сериозен икономически спад в резултат на пандемията от COVID-19, условията за активиране на общата клауза за дерогация са изпълнени. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. С общата клауза за дерогация на държавите членки бе предоставена бюджетна гъвкавост за справяне с кризата във връзка с COVID-19. Клаузата улесни координацията на бюджетните политики във време на сериозен икономически спад. Активирането ѝ позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел на всяка държава членка, при условие че това не излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. На 17 септември 2020 г. в съобщението си относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2021 г. Комисията обяви, че общата клауза за дерогация ще продължи да действа през 2021 г.
- (2) На 20 юли 2020 г. Съветът прие препоръка ⁽³⁾ (наричана по-нататък „препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.“). С нея той препоръча на Швеция да предприеме всички необходими мерки, в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Швеция, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите.
- (3) Next Generation EU, включително Механизъмът за възстановяване и устойчивост, ще гарантира устойчиво, приобщаващо и справедливо възстановяване. Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост ще се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той ще допринесе за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, и ще укрепи устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той ще спомогне и за това публичните финанси да се върнат към по-благоприятни позиции в краткосрочен план и ще допринесе за укрепването на устойчивите публични финанси, растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изсяняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Швеция за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Швеция за 2020 г. (ОВ C 282, 26.8.2020 г., стр. 177).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (4) На 3 март 2021 г. Комисията прие съобщение, предоставящо допълнителни насоки на политиката за улесняване на координацията на фискалните политики и изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки. Общата фискална позиция, като се вземат предвид националните бюджети и Механизмът за възстановяване и устойчивост, следва да остане подкрепяща през 2021 г. и 2022 г. Същевременно, предвид очакваното постепенно нормализиране на икономическата активност през втората половина на 2021 г., фискалните политики на държавите членки следва да станат по-диференцирани през 2022 г. Фискалните политики на държавите членки следва да отчетат състоянието на възстановяването, фискалната устойчивост и необходимостта от намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия. Предвид необходимостта от подкрепа за устойчивото възстановяване в Съюза, държавите членки със слаби рискове за устойчивостта следва да насочат бюджетите си към поддържане на подкрепяща фискална политика през 2022 г., като вземат предвид въздействието на Механизма за възстановяване и устойчивост. Държавите членки с високи равнища на задлъжнялост следва да провеждат разумни фискални политики, като същевременно запазят финансираните на национално равнище инвестиции и използват безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост за финансиране на допълнителни висококачествени инвестиционни проекти и структурни реформи. За периода след 2022 г. за фискалните политики следва да продължат да се вземат предвид силата на възстановяването, степента на икономическа несигурност и съображенията за фискална устойчивост. Пренасочването на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, включително чрез постепенно премахване на мерките за подкрепа в подходящ момент, ще допринесе за осигуряването на фискална устойчивост в средносрочен план.
- (5) В съобщението си от 3 март 2021 г. Комисията изрази също така становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. на 2 юни 2021 г. Комисията счете, че условията за продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация през 2022 г. и за дезактивирането ѝ, считано от 2023 г., са изпълнени. Специфичните за всяка държава ситуации ще продължат да се вземат под внимание след дезактивирането на общата клауза за дерогация.
- (6) На 30 април 2021 г. Швеция представи своята програма за конвергенция за 2021 г. в съответствие с член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (7) През 2020 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Швеция беше 3,1 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг нарасна на 39,9 % от БВП. Годишната промяна в първичното бюджетно салдо възлиза на - 3,8 % от БВП, включително дискреционните бюджетни мерки в размер на 3,3 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Освен това Швеция предостави подкрепа за ликвидността на предприятията и домакинствата (като например гаранции и отсрочване на данъци, които нямат пряко и непосредствено отражение върху бюджета), оценена на 11,5 % от БВП; реалното усвояване на публичните гаранции през 2020 г. се оценява от Комисията на приблизително равно на 1 % от БВП.
- (8) На 2 юни 2021 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Швеция, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2020 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита е изпълнен.
- (9) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е предпазлив за 2021 г. и реалистичен за 2022 г. Основана на по-нови данни, прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. предвижда темп на растеж на реалния БВП през 2021 г., който е по-висок от базовия сценарий в програмата за конвергенция за 2021 г.
- (10) В своята програма за конвергенция за 2021 г. правителството планира увеличение на дефицита по консолидирания държавен бюджет от 3,1 % от БВП през 2020 г. на 4,5 % от БВП през 2021 г., а съотношението на дълга към БВП се планира да остане на равнище 39,9 % от БВП през 2021 г. Според програмата за конвергенция за 2021 г. промяната в първичното бюджетно салдо през 2021 г. в сравнение с равнището отпреди кризата (2019 г.) се очаква да възлезе на - 5,2 % от БВП, което отразява дискреционните бюджетни мерки в размер на 5,0 % от БВП в подкрепа на икономиката и действието на автоматичните стабилизатори. Тези прогнози за дефицита по консолидирания държавен бюджет са по-високи отколкото в прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., която предвижда по-бързо съживяване на икономическата активност и следователно по-ниски разходи за мерки за подпомагане във връзка с кризата, по-специално за покриване на временната безработица и загубите на оборот на предприятията, които са силно засегнати от кризата.
- (11) В отговор на пандемията от COVID-19 и свързания с нея икономически спад Швеция прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната си система, ограничаване на пандемията от COVID-19 и предоставяне на помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. Тези решителни ответни мерки на политиката смекчиха свиването на БВП, което на свой ред намали нарастването на бюджетния дефицит и на публичния дълг. Фискалните мерки следва да предоставят максимална подкрепа за възстановяването, без да предопределят бъдещите фискални

траектории. Следователно при изготвянето на мерките следва да се избягва създаването на постоянна тежест за публичните финанси. Когато държавите членки въведат постоянни мерки, те следва да ги финансират по подходящ начин, за да гарантират неутралност по отношение на бюджета в средносрочен план. Мерките, предприети от Швеция през 2020 г. и 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Някои от дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., не изглеждат временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Отвъд времевия хоризонт на прогнозата на Комисията, през 2023 г. оставащото въздействие на тези невременни мерки се оценява предварително на около 1 % от БВП, като се състои предимно от няколко разходни мерки, както и намаляване на данъка върху доходите.

- (12) Програмата за конвергенция за 2021 г. не включва никакви разходи по Механизма за възстановяване и устойчивост. Прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. включва приходите от безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост в бюджетните прогнози в размер на 1/11 от общия размер на отпуснатите безвъзмездни средства през 2021 г. и 2/11 от тези през 2022 г. и предполага опростена и линейна интеграция на финансираните от Механизма за възстановяване и устойчивост разходи⁽⁵⁾.
- (13) Установените показатели за фискалната корекция, определени в Регламент (ЕО) № 1466/97, трябва да бъдат разглеждани в контекста на настоящите обстоятелства. Първо, съществува значителна несигурност по отношение на прогнозите за разликата между фактическия и потенциалния БВП. Второ, фискалната политика трябва да може да бъде бързо адаптирана към развитието на пандемията от COVID-19, като премине от спешна помощ към по-целенасочени мерки, след като рисковете за здравето намаляят. Трето, настоящият контекст се характеризира със значителни ответни мерки на политиката с цел подкрепа на икономическата активност. При наличието на значителни трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост), установените показатели не отразяват пълния стимул, който фискалните политики дават на икономиката. В този контекст структурното салдо не изглежда подходящо при настоящите обстоятелства. Целевият показател за разходите също трябва да бъде адаптиран⁽⁶⁾ и допълнен с информация с цел извършване на цялостна оценка на ориентацията на фискалната политика.
- (14) Подобно на подхода, възприет при оценката на проектите на бюджетни планове за 2021 г., временните извънредни мерки са изключени от съвкупните разходи. Тези временни извънредни мерки, свързани с кризата, подпомагат здравните системи и компенсират работниците и предприятията за загубите на доходи вследствие на ограничителните мерки и смущенията във веригата на доставките; отмяната им от страна на публичните органи зависи от възстановяването на нормалната ситуация в областта на общественото здраве и на нормалната икономическа ситуация. За да бъде оценена общата фискална позиция в настоящия момент, значителните трансфери от бюджета на Съюза (като например тези от Механизма за възстановяване и устойчивост) следва да бъдат включени в съответните съвкупни разходи. Поради това общата фискална позиция се измерва с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и временните извънредни мерки, свързани с кризата), включително разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза. Освен общата фискална позиция анализът има също така за цел да оцени дали националната фискална политика е разумна и дали нейният състав допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход. По тази причина се обръща специално внимание на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи и инвестиции.
- (15) В програмата за конвергенция за 2021 г. се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Швеция да намалее на 1,0 % от БВП през 2022 г., в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., главно поради икономическото възстановяване, съчетано със спиране на временните мерки за подкрепа, приети през 2020 г. и 2021 г. Планира се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее на 37,0 % от БВП през 2022 г., което е малко под прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г., отчасти поради ефектите от оценката. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. и въз основа на специфичната методика, която отразява гореспоменатите предизвикателства, общата фискална позиция — включително въздействието върху съвкупното търсене през 2022 г. на инвестициите, финансирани от националния бюджет и от бюджета на Съюза, в частност Механизма за възстановяване и устойчивост — се оценява на - 0,2 % от БВП⁽⁷⁾. Очаква се положителният принос на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на Съюза, да нарасне с 0,1 процентни пункта от БВП. Инвестициите, финансирани на национално равнище, се очаква да имат неутрален принос⁽⁸⁾. Финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се очаква да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽⁵⁾ Вж. каре 1.2.3 от Европейската икономическа прогноза на Комисията от пролетта на 2021 г.

⁽⁶⁾ По-конкретно 4-годишното изглаждане на инвестициите, използвано в целевия показател за разходите, не позволява да бъде извършена подходяща оценка на фискалната подкрепа за възстановяването, предоставена от финансираните на национално равнище инвестиции.

⁽⁷⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

- (16) Качеството на бюджетните мерки на държавите членки изглежда особено важно. Фискалните структурни реформи, насочени към подобряване на състава на националните бюджети, могат да подпомогнат потенциалния растеж, да създадат така необходимото фискално пространство и да спомогнат за осигуряване на фискална устойчивост в по-дългосрочен план, включително с оглед на изменението на климата и здравните предизвикателства. Що се отнася до приходите, кризата във връзка с COVID-19 увеличи значението на реформите за постигане на по-ефикасни и по-справедливи системи за публични приходи. Що се отнася до разходите, стана още по-важно да се повишат равнището и качеството на устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по начин, който е в съответствие с целите за повишаване на потенциала за растеж, икономическата и социалната устойчивост и двойния екологичен и цифров преход. Националните планове за възстановяване и устойчивост ще позволят да бъде подобрен съставът на националните бюджети.
- (17) Според средносрочните бюджетни планове на програмата за конвергенция за 2021 г. се планира излишъкът по консолидирания държавен бюджет да нарасне от 0,5 % през 2023 г. на 1,0 % от БВП през 2024 г. Програмата за конвергенция за 2021 г. не включва информацията, необходима за оценка на общата фискална позиция през 2023 г. и 2024 г. Понастоящем 10-годишният среден номинален потенциален растеж се прогнозира да възлиза на 4 %⁽⁹⁾. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат поради това да стимулират потенциалния растеж на Швеция.
- (18) Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се планира да намалее от 33,7 % от БВП през 2023 г. на 31,4 % от БВП през 2024 г. Счита се, че Швеция е изправена пред ниски рискове за фискалната устойчивост в средносрочен план съгласно последния анализ на устойчивостта на обслужването на дълга.
- (19) Поради продължаващата понастоящем изключително голяма несигурност насоките за фискалната политика следва да останат с предимно качествен характер. По-точни количествени насоки за по-късните години следва да бъдат предоставени през 2022 г., ако дотогава степента на несигурност е намаляла в достатъчна степен.
- (20) Съветът оцени програмата за конвергенция за 2021 г. и последващите действия от страна на Швеция във връзка с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г.,

ПРЕПОРЪЧВА НА ШВЕЦИЯ:

1. През 2022 г. да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази финансираните на национално равнище инвестиции.
2. Когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на фискална устойчивост в средносрочен план. В същото време да увеличи инвестициите, за да стимулира потенциала за растеж.
3. Да обърне специално внимание на състава на публичните финанси — от гледна точка както на приходите, така и на разходите в бюджета — и на качеството на бюджетните мерки, за да гарантира устойчиво и приобщаващо възстановяване. Да третира с приоритет устойчивите и увеличаващи растежа инвестиции, по-конкретно инвестициите, подкрепящи екологичния и цифровия преход. Да даде приоритет на фискалните структурни реформи, които ще помогнат да се осигури финансиране за приоритетите на публичната политика и ще допринесат за дългосрочната устойчивост на публичните финанси, включително, когато е уместно, чрез подобряване на обхвата, адекватността и устойчивостта на системите за здравеопазване и социална закрила за всички.

Съставено в Люксембург на 18 юни 2021 година.

За Съвета
Председател
J. LEÃO

⁽⁹⁾ По оценка на Комисията в съответствие с общоприетата методика.

ISSN 1977-0855 (електронно издание)
ISSN 1830-365X (печатно издание)



Служба за публикации
на Европейския съюз
L-2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG